

SEJA RUDARSKE EKSEKUTIVE SKLICANA.

Nanjo je pozvanih pet in dvajset di-
striktnih predsednikov.

Položaj še nejasen.

Springfield, Ill. — John J. Lewis, predsednik rudarske or-
ganizacije U. M. W. of A., je po-
zval pet in dvajset distriktnih
predsednikov na sejo eksekutive,
ki se vrši v sredo. Po izjavi Le-
wisa se bo seja pešala s položaj-
em, ki je tak, da je prav malo
upanja, da se odvrne rudarska
stavka.

"Pozvani so distriktni pre-
sedniki in člani meznega odbo-
ra," je rekel Lewis, "da se po-
svetujejo z eksekutivnim odbo-
rom o predsedniškovi izjavi. Kak-
šna bo zaključna akcija, pa ne
vem in ne morem povedati."

Lewis je rekel, da je stavkovni
razglas še vedno v petek o polnoči,
če se ne zgodi nekaj, kar spre-
meni situacijo.

"Ta situacija se lahko izravna
le na pameten in logičen način,"
je nadaljeval Lewis. "Na široko
razglašena grožnja, da se vpora-
bi sila, ne bo služila, da se odvr-
ne kriza."

"Grožnje, da obtožijo in zapro-
mene in moje tovarne, ne bodo
preprečile stavke in je tudi ne
bodo končale, ko prične. Odgo-
vornost za to ne pade na nas, am-
pak zadene prenegovniške pod-
jetnike."

Po teh besedah je Lewis dote-
vil, da ni prejel oficijelnega ob-
vestila iz Washingtona in da se
odpove v Indianapolis na sejo
ekskutive. Nadaljeval pa je:

"Razočaran sem o akciji, ki jo
je podzvel predsednik v tej stva-
ri. Njegova akcija nima prece-
denčnosti, in tako daleč kot jo
jaz razumem, jo ne krije zakon.
Stavka je bila rudarjem vsiljena.
Predsedniku so slabo svetovali,
ko pravi, da washingtonska mez-
na lestvica še ni potekla. Prene-
hala je 11. novembra 1918. Pred-
sednik Wilson zopet ni pravilno
informiran, ko pravi, da predla-
gano stavko ni odobrilo članstvo
Združenih rudniških delavcev v
Ameriki."

Izjava Howatta.

Pittsburgh, Pa. — Alex Ho-
watt, predsednik 14. rudarskega
distrikta, je pred svojim odho-
dom na eksekutivno sejo v Indi-
anapolis rekel: "Rad bi poznal
to novo moč, ki bo povzročila, da
bodo rudarji delali."

Priloge za stavko se nadalju-
jejo.

Indianapolis, Ind. — Priloge
za stavko rudarjev so v teku, to-
da na glavnem rudarskem stanu
so izjavili, da so rudarji vedno
pri volji se pogajati o svojih za-
htevah, da se prepreči stavka. Če
pride do stavke, zadene krivda e-
dino prenegovniške podjetnike,
ki odklanjajo pogajanje in noče-
jo za nobeno ceno pristati na po-
gajanje.

Ali bodo učitelji kopali premog,
če pride do rudarske stavke?

Chicago, Ill. — Odkar se vedno
bolj bližamo prvemu novembru in
je vedno manj izgleda, da rudar-
ski podjetniki odnehajo od svoje-
ga stališča, se zanimajo vedno
večji krogi za položaj, ki je na-
stal v rudarski industriji.

Tako je tudi Nomer Gray,
predsednik učiteljske zveze v
New Yorku, izdal poziv na učitel-
je v Združenih državah, da za-
puste šole, gredo v rudnike in
kopljejo premog, če pride do ru-
darske stavke. Njegov poziv je
dospel tudi v Chicago in nekate-
ri učitelji so nanj odgovorili ta-
kole:

Chester C. Dodge, šolski ravnatelj
na Hibbardovi šoli, je rekel:
"Poleti lahko zaslužim na farmi

petdeset centov na dan. Mislim,
da ne bom ravno toliko vreden v
rudniku. Mislim, da nisem velika
pomoč v rudarski stavki. Upam
se reči, da so učitelji v javni služ-
bi pripravljeni izvršiti vse in bi
šli kopati tudi premog, če bi bilo
jasno povedano, da je to njih
dolžnost."

Hiram B. Loomis, šolski ravnatelj
na višji šoli v Hyde Parku,
je pa dejal: "Mislim, da sem
boljši učitelj kot rudar. Mislim,
da se bom držal svojega dela. Ne
verjamem, da je pametna reč, da
postavimo dijakke iz višjih šol na
cesto, ni pa gremo kopati pre-
mog in da bi tako ravnanje od-
pravilo kritično situacijo."

W. J. Bogan, šolski ravnatelj
na Lanovi tehnični višji šoli, je
rekel: "Ne verjamem, da bono
mi nakopali veliko premoga. Rav-
no tako ne verjamem, da ga bodo
nakopali newyorkski fantje."

Razna ugibanja o stavki rudar-
jev.

Washington, D. C. — V poli-
tičnih in podjetniških krogih u-
gibajo, kaj bo vlada storila, če
pride do stavke rudarjev. Neka-
teri menijo, da se je najprej za-
hteval začasna sodnijska prepo-
ved na zveznem sodišču, ki bo
preprečevala organizacijo izvesti
stavko. Drugi menijo, da bo ar-
mada poslana na prenegovna po-
lja, da zabrani stavko. Koliko
se resnice na teh ugibanjih, je ne-
mogoče povedati, kajti vse vesti
pričenjajo, nekje višji uradnik je
rekel, ni pa povedano ime urad-
nika.

VLADA NE MORE PRISILITI
RUDARJEV K DELU.

Washington, 28. okt. — W. G.
Lee, predsednik železniške or-
ganizacije vlakovskega premog-
stva, je izjavil danes, da vlada z
vsemi armadami na svetu ne more
siliti rudarjev niti železničarjev k
delu, ako sklenejo zastražiti. A-
ko jih prisili, tedaj delavci niso
več svobodni ljudje, temveč sužnji
in to pomeni, da lahko vsak de-
lodajalec s pomočjo vlade prisili de-
lavca, da ne bo smel pustiti dela.
Amerika je pa odpravila možnost
že pred več leti in danes živimo le-
ta 1919, ki ga s ponosom naziva-
mo dobo največje demokracije.
Kakor se sili, so se železničar-
ske organizacije zavezale podpi-
rati rudarje v slučaju, da bi vlada
hotela ugonobiti stavko premo-
garjev.

PARNIK SE JE POTOPIL NA
MICHIGANSKEM JEZERU.

Muskegon, Mich. — V terek
zjutraj je tik pred tukajšjo luk-
njo utonil parnik "City of Mus-
kegon". Skoraj vse noč je par-
nik brodil med vzhajem na raz-
burkanem jezeru in privlekel se
je ves razbit do suhega, kjer ga
je velik val poglaval na dno. Na
parniku je bilo 37 potnikov in 35
mornarjev. Deset oseb je izgubilo
živelje, toda pogreša se jih
mnogo več. Trideset potnikov se je
rešilo, predno se je parnik potopil.
Parnik je plul iz Milwaukeeja v
Muskegon.

VOJAKI V STAVKOVNI SLUŽ-
BI DOBE VEČJO PLAČO.

Washington, D. C. — Senator
Thomas iz Colorada je predložil
dodatek k domobranskemu zaka-
nu, ki se glasi, da vojaki, poklica-
ni v aktivno službo v krajih, kjer
je štrajk, morajo dobiti ravno ti-
sto plačo kot delavci dotične druž-
be, katere imetje so pozvani štri-
kati.

JUDENIČ PORAZEN; LONDON PRIZNAVA.

Monarhisti ne morejo vzeti Petro-
grada, predno zima ustavi
operacije.

ANGLIJA PRAVI, DA NE BO
VEČ PODPRALA DENI-
KINA.

London, 28. okt. — Po najno-
vejših poročilih je položaj na Ju-
deničevi fronti tak, da je kampa-
nja severozapadne ruske bele
armade končana za leto. Judenič
seva ofenziva za Petrograd se ni
obnesla. Britiški militaristični ve-
ščaki, ki so pred par tedni prero-
kovali padec Petrograda "v par
dneh", zdaj priznavajo, da so sov-
jetske čete dobile velika pojačanja
iz Moskve in Judenič je po-
ražen. Vojni stan tudi priznava,
da je Judenič izgubil priliko za
okupacijo Petrograda. Po najno-
vejših poročilih so boljševiki re-
okupirali Krasno Selo, Krasno
Gorko, Carsko Selo in Pavlovsk
zadnjo soboto. Judenič se je u-
maknil nekaj milj južno od Ropč
in Vladimirskaje, tada njegove
čete so se držale Gadiuo zadnjo
nedeljo.

Angleški kritiki pravijo, da je
Judenič imel premalo četi za ofen-
zivo. V okolici Pskova so mu boljš-
eviki zadržali prvi udarec; imel
je velike izgube in predno je re-
organiziral svoje sile, so rdeče
čete dobile pomoč in naglo prešle
v kontraofenzivo, ki se še vedno
nadaljuje.

Zastopniki angleške vlade so iz-
javili včeraj v parlamentu, da
Anglija ne podpira več Kolčuka z
denarnimi usti z materijalom in da
se niti ne podpirati Denikina dolga
čas.

Iz Pinake poročajo, da je bila v
nedeljo pomorska bitka blizu
Kronštata, toda podrobnosti niso
znane in vest sploh ni potrjena.

Manjše praske med Nemci in
Leti v okolici Rige se nadaljujejo.

London, 28. okt. — Brezlična
brozjavka iz Moskve se glasi, da
so sovjetske čete reokupirale Dmi-
trovsk, 57 milj južnozapadno od
Orla. Denikin se umika na vsej
fronti. Protiofenziva na severno-
zapadni fronti je bila uspešna.

VOJNA PROHIBICIJA NI U-
STAVNA, JE ODLOČIL SOD-
NIK.

Louisville, Ky. — Sodnik Wal-
ter Evans je odredil, da se dovoli
izvoziti pet in sedemdeset miljo-
nov žganja iz poroštevniških
skladišč, ker vojnoprohibicijski
zakon ni ustaven. Sodnik
je podal svojo razsodbo nekaj mi-
nut kasneje, ko je predsednik ve-
tiral postavbo za izvedenje vojne
prohibicije. Sodnik meni, da je
vojna prohibicija protustavna.
Žganje seveda ostane še v skladi-
šču, dokler najvišje sodišče ne po-
trdi sklepa nižjega sodišča.

DEBS PRAVI, DA NI BOLAN.

Atlanta, Ga. — Eugene V.
Debs je podal izjavo, da ni bolan.
Rekel je, da trpi na posledice
solnčarice, ki ga je zadela pred
dvajsetimi leti. Letos trpi na po-
sledice solnčarice kot druga le-
ta, kadar so gorki dnevi.

WILSON RAZVELJAVI PROHI-
BICIJO V NEKAJ TEDNIH.

Washington, 28. okt. — Iz Bele
hiše je danes prišlo poročilo, da
predsednik Wilson preklicuje nare-
dbo za vojno prohibicijo, kakor bi-
tro bo senat ratificiral mirovno
pogodbo z Nemčijo. To se zgodi v
nekaj tednih brez oziroma to, da
je kongres porazil predsednikov
vrto vojnoprohibicijskega zakona.

VREME.

Chicago in okolice: V četrtek
jasno in gorkeje. Lahki južni
zapadni vetrovi.

ANGLIJA PRED VELI- KO FINANČNO KRIZO.

Finančni problem morda stimo-
glavi vlado še ta teden v
parlamentu.

40 MILJARD DOLGA.

London, 28. okt. — Anglija sto-
ji na pragu največje finančne kri-
ze, kakršne še ne pomeni zgodovi-
na te države. Parlament se bo ba-
vil s finančnim problemom jutri
ali v četrtek in vlada se obdrži ali
pade z razsodbo poslancev.

Lloyd Georgevi ministri so izja-
vili, da bodo zahtevali zaupnico
od poslancev ali z drugimi beseda-
mi da zbornica dovoli sedanji vla-
di uredbo drastičnih davkov za
pokritje obresti od dolgov. Na
drugi strani se pripravljajo delav-
ski poslanci na boj proti vladi.
Zahtevali bodo radikalno znižanje
izdatkov v armadi in mornarici in
da vlada ne sme več najemati po-
sojil. Neodvisni liberali tudi gro-
ze z opozitjo.

Vladni zakladničar Chamber-
lain je včeraj presenetil Anglijo,
ko je odkril pravi finančni polo-
žaj države; priznal je, da so letni
izdatki daleč presegle letošnji
proračun dohodkov in primanj-
ljaj znaša čez dve milijardi dolar-
jev.

Državni dolg Velike Britanije
znaša danes ogromno vsoto štiri-
deset milijard dolarjev; samo let-
ne obresti od tega znašajo čez dve
milijardi.

Te pomeni, da bo angleško
ljudstvo kar pokalo pod davki za
dolgo dobo let.

VETERAN ZAKON SOPET
OPRAVI V KONGRESNI
ZBORNIKI.

Washington, D. C. — Predsed-
nik Wilson je vetiral postavbo za
izvedenje vojne prohibicije. Ko-
maj je bilo znano, da je predse-
dnik vetiral prohibicijski pred-
log, jo je kongresna zbornica ta-
koj sprejela s 176 proti 55 gla-
sovom.

Washington, 28. okt. — Senat
je danes zavrgel Wilsonov veto
vojno prohibicijskega zakona s 65
glasovi proti 20.

KOŠČEK SREDNJEGA VEKA.

South Paris, Me. — Nekatero
države imajo v svojem kazens-
kem zakoniku določbe, ki so bile
sprejete še pred ameriško revo-
lucijo, ki so pa veljavne, ker se
niso bile preklicane. Med te drža-
ve spada tudi država Maine. Tu-
kaj je bil obsojen radi blasfemije
Michael Moskus, ker je pre-
daval o božanstvu v litvinskem
liberalnem društvu v Rumfordu,
na maksimalno kazen in sicer v
zapor od enega leta do dveh let.
Moskus je apeliral proti razsodbi
in je postavil \$1,500 porošča.
Aretiran je bil svojočasno v Či-
cagu in odveden pred sodišče v
Maine.

PRVA ZNAMENJA ZIME; DE-
SET STOPINJ POD NIČLO.

Bismarck, N. D. — Tukaj je
padel toplomer v nedeljo zjutraj
10 stopinj pod ničlo. Tako mra-
zno oktobra še ni bilo pet in štiri-
deset let. Sneg je padal skozi štiri
in dvajset ur del in je zapadel
deset palcev na debelo. V ponde-
ljek je še snežilo.

NE BODO NAKLADALI
OROŽJA ZA KOLČAKA.

San Francisco, Cal. — Tukaj-
nja unija nakladalev blaga na
parnike je sprejela resolucijo dne
22. oktobra, ki se glasi, da organi-
zirani pristaniški delavci v San
Franciscu ne bodo nakladali na
parnike blaga, ki je namenjeno
Kolčaku v Sibirijo. Dajejo se na-
kladaleci izjavili, da ne bodo na
noben način pomagali pri blokadi
sovjetske Rusije, kajti Združene
države niso napovedale nobene
vojne delavski ruski republiki.

JEKLO IN ŽELEZO POHAJATA NA TRGU.

Jeklarski podjetniki se silno trudijo, da
zamolče to dejstvo.

Izredna konvencija strokovno or-
ganiziranega delavstva v Penn-
sylvaniji.

Pittsburgh, Pa. — Še preden
je pričela stavka jeklarskih de-
lavcev, so lokalne oblasti prepo-
vedovale obdržanje shodov je-
klarskih delavcev, da tako pre-
prečijo organiziranje jeklarskih
delavcev. Po izbruhu stavke so pa
lokalne oblasti preprečevale
vsaok zborovanje stavkarjev celo
na praznih stavbiščih. Turko ravn-
anje lokalnih oblasti je pa po-
vzročilo, da je Ameriška delav-
ska federacija v Pennsylvaniji
sklenila, da skliče izredno kon-
vencijo, ki se bo odpravila v
Pittsburghu dne 1. in 2. novem-
bra t. l. Ta konvencija se bo pe-
čala z omejevanjem svobode go-
vora in zborovanja.

Robert McKetchan, predse-
dnik Velenakupne družbe v cen-
tralnih državah, je prevzel po-
možno akcijo za jeklarske de-
lavce. Stavkarjem bodo oddajali
živila po cent, ki jo sami plačajo
na trgu za trgovino na debelo.

Pomožna akcija bo tako orga-
nizirana, da bo služila vsem je-
klarskim delavcem.

Jeklarski trustovi so v skrbeh,
ker stavka še ni končala. Sautaji
so, da bi stavka trajala le par
dni, nekar na delavci vrnijo na
dela. Kadar tega se niso zalahili
s železom in jeklom pred izbru-
hom stavke. Pomanjkanje železa
in jekla je postalo akutno, kar pa
skulaže finančni pritiski, ker
ker so mnoge industrije odvisne
od produkcije jekla in železa.

Na trgu primanjkuje želez-
niške tračnice, jeklo za avtomob-
ile in železa za livačne ne mo-
rejo postaviti na trg, če tudi bi
stavka jeklarskih delavcev kon-
čala čez noč. Mnogi stavkarji se
vračajo domov v stari kraj. Ti
delavci so izgubljeni za jeklar-
sko industrijo. Najbolj se vrača-
jo domov delavci slovenske, ita-
lijske in ogrske narodnosti.
Vsi delavci, ki se vračajo v stari
kraj, so izgubljeni za jeklarsko
industrijo. In čimdalje traja stav-
ka, toliko več delavcev gre do-
mov. Če pride še do stavke ru-
darjev, tedaj se bodo delavci še
v večjem številu vračali domov.
Jeklarski trust je opazil to vrača-
nje v stari kraj in prenehal je s
svojo gonjo proti tujezemskim
delavcem in žganjem, da bodo
deportirani. Zdaj grozi jeklarski
trust, da bodo deportirani samo
radikalni tujezemski delavci. Se-
veda gospodje jeklarski magna-
tje ne vedo, če bodo deportirali
delavce, v katere imajo tujezem-
ski delavci zaupanje kot v svoje
voditelje, da se bodo tujezemski
delavci vračali še v večjem šte-
vilu v stari kraj. Kadar bo je-
klarski trust spoznal to svojo
zmoto, bo odnehal tudi s svojo
gonjo proti voditeljem tujezem-
skega delavstva.

Položaj je za stavkarje ugoden
in če vztrajajo po sodbi vodite-
ljev stavke še nekaj časa na stav-
ki, se bodo jeklarski podjetniki
podali brezpogojno, kajti tujez-
emski delavci bi odhajali še v
veliko večjem številu v stari kraj,
da ni stavke pristaniških delav-
cev na vzhodni obali.

Mati Jones v Waukeganu.

Waukegan, Ill. (Izvirno poro-
čilo). — V nedeljo 26. oktobra je
bil velik shod štrajkarjev, na ka-
terem je govorila mother Jones.
Govorili so tudi razni drugi go-
vorniki.

5. in 12. oktobra sta govorila
župan iz Aurora, Ill., in šerif iz
Milwaukee. Udeležba na teh sho-

dih je bila res velika, ali proti to-
mu shodu, ki se je zdaj vršil, ni-
so bili veliki. En dan prej so raz-
nesli letake, da bo govorila mo-
ther Jones. In kaj mislite! Vse,
kdo zna le govoriti, je ponav-
ljal, da pride mother Jones v
Waukegan in da bo govorila v S.
N. D. štrajkarjem. Slov. nar. dom
je bil še vsoje dovolj velik, ki
dar smo kaj priredili, ali zdaj je
bil pa popravici rečeno premaj-
hen. Vse sobe so bile napolnjene
ljudstva. Mother Jones je govorila
le čez eno uro v veliki dvorani.
Med govorom so ji poslušalci več-
krat aplaudirali. Kdo bi si mislil,
da ima tako stara žena toliko hu-
morja. Mnogokrat je izvala tak
smeh, da je bilo pravo veselje.
Ko je končala s govorom, je bilo
takšno ploskanje, da je bučalo
kot vihar po dvorani. V tem se
pa izza kulise pokaže malo dekle-
ce, ki nese velik šop svetle
materije. Jones. Šopek je radostno
sprejela, nato pa je objela de-
klece, jo pritisnila k sebi in jo
poljubila. Zopet se ponovi ploska-
nje še bolj gromovito kot prej.
Predsednik nam naznanja, da na-
stopi drugi govornik in mother
Jones pa prosi, da gre v spodnje
prostore, kjer ljudje komaj ča-
kajo, da jim bo govorila, ki je še
niso slišali. Brez obhajljanja se
je stara žena takoj podala v spo-
dne prostore. Čelo uro je govorila
in nobena utrujenosti ni bilo
opaziti na njej; zdaj pa je šla še
v spodnje sobe govoriti. Takšnih
šnek nam manjka!

Kar se v splošnem štrajka tiče,
tukaj pri nas jako dobro napre-
duje. Seveda je nekaj skelov, ali
teh se ni bati, da zlojmo štrajk.
—Poročevalec.

Stara pravilica se ponavlja.

Gary, Ind. — Remica se ne da
utajiti, da na trgu primanjkuje
železniške tračnice in čimdalje bo
trajala stavka, toliko bolj občut-
ljivo bo postajalo to pomanjka-
nje. Samoposebica je, da gotovi
interesi pritiskajo na jeklarske
magnate, kaj je z železniškin
tračnicami, ki so naročene, pa jih
ne dobe. V tej stiski so se jeklar-
ski podjetniki zatekli k stari
pravilici. Naročili so svojem u-
informacijskemu biroju, da razgla-
si v velebitnih listih, da so pri-
šli z delom v delavnici, v kateri
proizvajajo železniške tračnice.
Nekateri časnikiški poročevalci
se niso dali potolažiti s tako baj-
ko, pa so šli v kompanijske u-
radnike, naj povedo, kje so dobili
delavce, da so prišli z delom v
delavnici za železniške tračnice.
Kompanijski uradniki so prišli v
zadrego, dasiravno navadno radi
blebetajo, posebno če morejo kaj
takega povedati, kar koristi je-
klarskim magnatom. Ali pri tem
vprašanju jih je minila njih go-
vornost in rekli so, da tega ne
morejo povedati. Za ta izgovor
imajo seveda tehtne razloge, od-
kar so stavkarji natančno podu-
šeni, koliko stavkokazev dela v
jeklarni.

Ta mlek kompanijskih urad-
nikov pove, da so jeklarski podje-
tniki v stiski za stavkokaze, kot
so bili v začetku stavke.

Ker časnikarski poročevalci ni-
so prešli zadovoljivega odgo-
vora od kompanijskih uradnikov, so
se obrnili na voditelje stavke za
pojasnila. Tukaj so izvedeli, da
se stavkarji, ki so delali v delav-
nici za železniške tračnice, niso
vrnili na delo, da kompanija sploh
ne more pričeti s delom v nji,
ker nima sposobnih delavcev. Če
ba pričela s delom v tej delavni-
ci, bo pa dorekla tako klaverno
uspehe kot drugje. Kompanija bo
izgubila s takim poskusom na
stotisoce dolarjev.

Inozemstvo.

STAVKE V EVROPI.

Pariz, 27. okt. — Lastniki livarn v severni Franciji so izprli vse delavce in delo je nenkrat prenehalo. Delodajalci pravijo, da so zaprli livarne radi pomanjkanja premoga.

Lille, Francija, 27. okt. — Iz Kaira javljajo, da v Egiptu grozi generalna stavka na železnice kot protest proti Milnerjevi (britski) komisiji.

Antwerp, Belgija, 27. okt. — Tukajšnji pristanišni delavci so stopili v stavko.

Avstro-ogrsko tajne pogodbe bodo objavljene.

Dunaj. — Vse avstro-ogrsko tajne pogodbe z drugimi državami od leta 1879 do 1914 bodo objavljene v najkrajšem času. Objavi jih sedanja socialistična vlada na Dunaju.

Francija izgubila milijon prebivalcev v opustošenih delih dežele.

Pariz. — Po statističnih podatkih ameriškega Rdečega križa je Francija izgubila milijon prebivalcev v krajih, ki so bili štiri leta pod nemško okupacijo.

28. oktober je praznik neodvisnosti na Čehoslovaškem.

Praga. — Čehoslovaška zbornica je proglasila 28. oktober za zapovedan narodni praznik neodvisnosti po vsej republiki. Obhajal se bo vsako leto kakor četrti julij v Združenih državah.

Prvi nemški parnik v Genovi.

Rim. — Prvi nemški trgovski parnik po končani vojni je dospel zadnji teden v pristanišče Genove.

Nemčija dolguje 204 milijarde.

Berlin. — Narodni dolg nemške republike znaša danes 172 milijard mark in v prihodnjem aprilu naraste na 204 milijarde. Pred vojno je Nemčija dolgovala le pet milijard mark.

Belgijski socialisti obtoženi.

Brusel. — Emile Vandervelde, južni minister v Belgiji in predsednik druge socialistične Internacionalne, je sklenil uvesti kazenske postopanje prot Camille Huysmansu, tajniku druge Internacionalne, in proti uradnikom lista "Socialisme Belge". Huysmans in ostali obtoženci so obtoženi izdajstva, ker so med vojno agitali, da se Belgija umakne iz vojne. Omenjeni list je med vojno izhajal v Holandiji. Afera bi bila skoraj povzročila ministrsko krizo v Belgiji, kajti Vandervelde se je dolgo časa branil nastopiti proti svojim sodrugom.

Angleški liberalni vodja je proti vmešavanju v notranje ruske zadeve.

London. — Herbert H. Asquith, vodja liberalcev in bivši ministriški predsednik, je dejal zadnji teden, da je Anglija zapravila sto milijonov sterlingov za intervencijo v Rusiji. "Anglija nima nobene pravice — je rekel — diktirati ruskomu ljudstvu, kako se naj rešijo njegova notranja vprašanja. Boljševiška forma vlade se mi zdi negacija demokratičnih principov, toda nimam najmanjšega pojma s čim se naj bi nadomestila boljševiška vlada."

Mirovni diplomatje so sborevali tudi na straniščih.

London. — Sir George Riddell je te dni razkril majhen prizorček iz pariške mirovne konferenec, ko je bila še "velika petorica" na delu. Povedal je, kako je angleški delegat Maurice Hankey obiskal predsednika Wilsona ob petih zjutraj nekaj dni pred podpisom nemške mirovne pogodbe. Wilson je vstal iz postelje in dejal, da je narzo v sobi in nato je povabil Hankeya, da sta šla v kopalno sobo (oblačila imela sta stranišče), kjer je bilo gorkeje in tam sta razpravljala o zadnjem odgovoru nemške vlade in o zadevah Anglije in Amerike.

Milijon delavcev izprti na Španskem.

Madrid. — Ako španski delodajalci izvrše svoj sklep, ki so ga sprejeli zadnji teden v Barceloni, da namreč izpro delavce 4. novembra, tedaj bo več kot milijon delavcev brez dela prihodnji terek. Samo v Barceloni bo prizadetih okrog 200.000 delavcev.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Zlobna poškodba. V begradskem pristanišču je nekdo preluknjala dve ladji dovlačnici, ki sta vozili nafto v žitlinico "Dacija". Vsa nafta je iztekla. Lep red morajo res ibeti tam.

Ostati dobiček veselic na državo in sirote. Minister za prosveto je pripravil v sporazumu s finančnim ministrom načrt za zakon o pristojbinah, ki določa, da se morajo tri četrtine čistega dobička veselic in drugih javnih zabav, ki se prireajo na ozemlju Jugoslavije, vplačati v državno blagajno. Ostala četrtina pa se mora dodeliti v korist sirot dotičnega kraja. Zakonska predloga bo predložena narodnemu gredstavnstvu. Pametno!

Naši vojni vjetniki v Italiji bodo v najkrajšem času izpušeni domov. Transporti se pospešijo tako, da bodo v drugi polovici t. m. popolnoma končani.

Priloge za obilinske volitve. Ministrstvo za notranje zadeve je naročilo občinam, da izdelajo volilne imenike po alfabetskem redu.

Novi podčastniški šoli v Sarajevu in v Ljubljani. Kakor poročajo iz Beograda, se osnujejo s 1. oktobrom t. l. dve novi podčastniški šoli, in sicer v Sarajevu pehotna za 300 gojencev, v Ljubljani topničarska šola z 180 gojencev. Kaj pa tega treba bilo!

Toča potolika. Toča je 22. avgusta strašno potolčila Podplani, Mrzli vrh in del Sv. Primoža pri Ljubnem v Savinjski dolini. Padala je celo uro in je bila ponekod debela kot kurja jajca. Tu in tam je ležala še čez tri dni.

Izvoz iz Italije k nam. Italijanska vlada je dovolila prost izvoz v Jugoslavijo za sledeče predmete: zdravila, razne dišave, pocelan, papir in razno galanterijsko blago.

Italijani na Reki so napravili v zadnjih mesecih dvesto milijonov dolga. Priprave za volitve so v polnem teku; volitve se bodo vršile na podlagi predvojnih volilnih imenikov, ki zagotavljajo Italijanom večino. Govori se, da bodo ob volitvah skupno nastopili avtonomisti, Jugoslovani in socialisti proti Grošič-Vlovin a-nelstodistom.

Pri bodočih volitvah v Trstu mislijo kandidirati gospodje kot Sonnino in Salandra. Samo to je vprašanje, če jih bodo kdo volil. Volitve na naseljenem ozemlju izvrše Italijani po avstrijsko, to se pravi po starem avstrijskem volilnem redu. Civilni komisariji Julijake Benečije so že ukazali občinam, da pripravijo volilne imenike.

Mrtva roka. Zastopniki cerkva in samostanov so predložili ministru za agrarno reformo spomenice, v kateri zahtevajo, da se cerkvena posestva pri reševanju agrarne reforme ne upoštevajo. Cerkevni veleposelniki torej nikakor niso pripravljene izpustiti iz svojih rok ogromna premoženja, ki so se jih ravnotako krivično prisvojili, kot fevdalci in drugi kapitalisti.

Kaburgovci se oglašajo. Doznanlo se je, da so se v Novem Marofu in žužemberskem okraju pobirali po frankovskih pristavih podpisi za kralja Karla. Vidimo, da so še vedno med nami temni elementi, ki se stavljajo v službo tajne propagande za habsburške kraljke.

Novi zakon o polnoletnosti. Z zakonom z dne 31. julija 1913, ki je bil objavljen dne 2. septembra v "Službenih Novinah", je za vso državo Srbov, Hrvatov in Slovencev uzakonjeno, da postane vsak naš državljan polnoleten s pričetkom dneva, katerega dopolni 21. leto svoje starosti. Za naš zakon ne velja. Vsi, ki so bili tedaj dne 2. septembra stari več kakor 21, pa manj kot 24 let, so postali polnoletni z dnem 2. septembra 1913.

Za politične štrve se nihče ne zmeni. Pri Črnomlju živi vdova po kovaču Kramerju s sedmimi nepreskrbljenimi otroki. Moža so ji med vojno ustrelili na ovrhbo črnomeljskega župana, ker je trdil, da se Srbi blijejo za pravično stvar. Vdova živi danes v največjem pomanjkanju. Nikogar ni, ki bi prisločil na pomoč. Stradati mora nedolžna družina za sveto narodno navdušenje svojega očeta, dočim se tisti, ki je zagrešil smrt Kramerjevo, neizmerno gl

blje v državi, za katero so njegove žrtve umirale. Za take "malenkosti" pač ljudski zastopnik nimajo časa, da bi jih uredili in izposlovali revežu državno podporo.

Nered na hrvaških železnicah. Zagreb, 18. septembra. Na južnem kolodvoru v Zagrebu stoji okoli 500 vagonov, napolnjenih s blagom. V Sevnici stoji mnogo vagonov, ravnotake v Mariboru. Poleg tega je napovedanih okoli 5000 vagonov iz Nemške Avstrije. Valed postopanja državne železnice, ki živi še danes v spominu z južno železnico, in posebno valed neodgovornega dela in postopanja glavne carinske uprave v Beogradu ter njenih "spesobnih" uradnikov Dimitrijeviča in Božića je došlo do tega, da je poplunoma ustavljen trgovski promet z Zagrebom. Večraj nepolne je bila v zagrebški trgovski obrtni zbornici konferenca z zastopniki južne železnice iz Ljubljane o tem vprašanju.

RAD BI IZVEDEL.

kje se nahaja John Metelko. Pred dvema leti bil je pri meni na hrani in potem je odšel nekam v državo Colorado. Porčati mu imam zelo važne stvari, kar sva govorila še ob času, ko je bil še pri meni. Cenjene rojake ujudno prosim če kdo ve za njegovo bivališče, da mi ga naznani, ako bo de pa sam čital ta oglas naj se mi prijavi na moj naslov: Stice Gorenc, P. O. Box 136, Herminie, Pa. (Oct. 28-29.)

RAD BI IZVEDEL.

kje se nahaja moja sestra Frapela Ocepke, sedaj omožena Hribar. Svoje-eno je bivala nekje v Coloradu. Oglasi naj se svojemu bratu, ki bi rad poročal več zelo važnih stvari. Moj naslov je: Jernej Ocepke, 1304—4th Street, La Balte, Ill.

ZELETO POTOVATI DOMOV?

Če se imate parobrodni listek ali ne, pišite ali pa pridite v svojo lastno korist k bančni trvdki EMIL KISS, 133 Second Ave., New York, N. Y.

ZA FARME

pod najugodnejšim in zdravim podnebjem in Združenih državah, kjer ni zime, bliska, groma, toče suše ali povodnji, požarnih kob, ne strupenih kač, ter prav blizu mesta, kjer rodi semlja vse in obilneše kot drugod. Za tako farme se obrnite na mene, imam nad tisoč akrov najboljših zemlje po najnižji ceni naprodaj, več kot 40 akrov ne prodam nikomur. Pridite osebno ali pa pišite na moj naslov: JOHN POTOSHNIK, P. O. Box 99, New Castle, Washington.

Delavce potrebujemo.

Visoka plača, stalno delo, izplačate se pri: Superintendentu, Pittsburgh Forge Iron Co., North Side, Pittsburgh, Pa.

ALI JE VAŠE ZDRAVJE VREDNO 2 CENTA?

Ako trpite na nervoznosti, telednih bolečinah, naprtju, splošni slabosti, glavobolu, nimate teha, imate nečisto kri, ako ste utrujeni, se pušute onemogli zjutraj, ako imate bolečine v hrbtu, reumatizam, pošljite nam pismo s znamko za 2 centa in a svojim naslovom in mi vam bomo poslali s obratno pošto. POPOLNOMA PROSTO, popolno tridesetno zdravilje našega JUVITO zdravila, ki je sestavljeno iz čistih zdravilnih soli. Naslov:

JUVITO LABORATORY, South Mills Branch 6, PITTSBURGH, PA.

PREMOGARJE ZA NIZKI PREMOG POTREBUJEMO.

Za delo v novem rudniku kjer ni nobenih delavskih neredov. Dela se stalno vask dan. Dobra plača. Stanovanjske ugodnosti so prve vrste in dano lahko de delo dobrim premogarjem za vse leto. Rahloje neodprte svetilke. Kdo teli dobiti delo tukaj naj pride naravnost v Clearfield, Pa. — LAUREL RUN COAL COMPANY. Ako želite več pojasnila pišite na: MR. A. VARADY, 407 HOUSE BLDG., PITTSBURGH, PA. (Ni stavke).

Sever's

Nered ledic

za vsa sme nikdar prezeti, kajti takle zanemarjenost lahko s seboj sluzajno z dolgotrajnimi boleznimi in sluzajno, ki so zelo težke zdrave. Valed tega ne odlašajte. Bodite sigurni, da jih popravite takoj v zapeljku nereda. Vzanite

Severa's

Kidney and Liver Remedy

(Severovo Zdravilo za obisti in jetra) za zdravljenje takih bolezni kot vnetje ledic ali mehurja, zastajanje vode ali guta urina, trljanje pri urinaciji ali v sluzajni kislosti žolodca, oteklih nog in bolečin v križu, ki izhajajo iz bolnih ledic. Na prodaj v vsaki lekarni. Cena 1.50 in 3.00 daval, ali \$1.25 in 2.50 daval.

W. J. SEVER & CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

DR. JOS. V. GRAHEK

edini slovenski zdravnik in ranocelnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otročje, ženske in moške bolezni. Uradno ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldne. Bell Telephone Cedar 2358 843 E. Ohio Street, N.S. PITTSBURGH, PA.

POZOR! POZOR!

Iskal je novi obitni cenik

Domačih Zeličnih Zdravil (priporočenih po tipniku Knappu) Poleg vsakega zdravila je na kratko razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi.

Ta cenik bo vodnik k Vašemu zdravju. Pišite ponj še danes. Pošljem ga brezplačno.

MATH. PEZDIR, Box 775, City Hall Sta., NEW YORK, N. Y.

V ODGOVOR PROHIBICIJI!

KUHAJ SAM DOMA! Iz našega izvrstnega Malta in hmelja napravi lahko vsak sam dobro pivo, katero vas ovrši in okrepi kot v starih časih. 10 galon pijače za \$2.35. Pišite še danes, dokler še lahko pošljemo po pošti vsa potrebna navodila. Kakovost je jamčena in pri večjih naročih damo popust. Frank Ogier, 6401 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Za Collinwood sprejema naročila Matt Petrovich Candy Store, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.

Za v stari kraj.

V stari kraj se more potovati. Potni listi se sopot lahko dobe. Vask teden odpelje po eden ali več parafkov Francoske družbe s starekrajskimi potniki. Tako odpišatejo:

POŠILJANJE DENARJA.

Hitro, sanesljivo in poceni morem poslati denar v stari kraj. Vsaka pošiljatev je zavarovana proti izgubi.

10 kron za	\$ 2.45
200 kron za	4.90
500 kron za	11.00
1,000 kron za	22.00
5,000 kron za	110.00
10,000 kron za	220.00

1,000 Lir za	110.00
50 Lir za	5.90
100 Lir za	11.40
500 Lir za	55.00

Denar pošljite po Money Order, ali American Express Money Order, ali pa po Bank Draftu.

POTNI LIST. — Onim, ki noče, je sami imeti te stitnosti, preskrbim tudi potni list.

LEO ZAKRABEK, NEW YORK, N. Y. 70—9th Ave.

Pošiljamo denar v staro domovino. Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro. Nadalje pošiljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Rumunsko. Jamčimo za ves poslani denar, enako kot pred vojno, da bode hitro in točno izplačan.

"PAZITE NA MENJAJOČE CENE."

Sedaj je mogoče pošiljati denar v staro domovino in sicer na Slovensko v kronah, v kraje zasedane po Italijanih pa v lirah.

Sedanje cene so s poštnino vred:	
100 kron	\$2.35
200 kron	4.65
500 kron	6.70
1000 kron	8.96
5000 kron	\$ 10.90
10,000 kron	21.80
50,000 kron	105.00
100,000 kron	205.00

Potuje se tudi lahko v staro domovino, toda parniki so prenapolnjeni; tisoč ljudi čaka na prostor, a parnikov je za sedaj le kaj malo, zato je bolje, da vaskdo malo potrpi, da se razmere zboljšajo.

Za pojasnila pišite na: FRANK SAKHER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Henry J. Schnitzer State Bank

ENA NAJSTAREJŠIN BANK, KI STOJI POD STALNO DRŽAVNO KONTROLO

RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GARANCIJO, PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGINALNI CENI, IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU

Ki žele potovati v staro domovino, ki žele poslati denar ali kateri imajo opraviti katerakoli zadevo v stari domovini, naj se obrnejo na našo banko, ki služi svojim rojakom še preko 2 let v popolno zadovoljstvo, pošteno in sigurno.

VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA dobi vaskdo takoj v materinskem jeziku.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK

141 Washington Street New York, N. Y.

POZOR! POZOR!

Iskal je novi obitni cenik

Domačih Zeličnih Zdravil (priporočenih po tipniku Knappu) Poleg vsakega zdravila je na kratko razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi.

Ta cenik bo vodnik k Vašemu zdravju. Pišite ponj še danes. Pošljem ga brezplačno.

MATH. PEZDIR, Box 775, City Hall Sta., NEW YORK, N. Y.

V ODGOVOR PROHIBICIJI!

KUHAJ SAM DOMA! Iz našega izvrstnega Malta in hmelja napravi lahko vsak sam dobro pivo, katero vas ovrši in okrepi kot v starih časih. 10 galon pijače za \$2.35. Pišite še danes, dokler še lahko pošljemo po pošti vsa potrebna navodila. Kakovost je jamčena in pri večjih naročih damo popust. Frank Ogier, 6401 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Za Collinwood sprejema naročila Matt Petrovich Candy Store, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.

Za v stari kraj.

V stari kraj se more potovati. Potni listi se sopot lahko dobe. Vask teden odpelje po eden ali več parafkov Francoske družbe s starekrajskimi potniki. Tako odpišatejo:

POŠILJANJE DENARJA.

Hitro, sanesljivo in poceni morem poslati denar v stari kraj. Vsaka pošiljatev je zavarovana proti izgubi.

10 kron za	\$ 2.45
200 kron za	4.90
500 kron za	11.00
1,000 kron za	22.00
5,000 kron za	110.00
10,000 kron za	220.00

1,000 Lir za	110.00
50 Lir za	5.90
100 Lir za	11.40
500 Lir za	55.00

Denar pošljite po Money Order, ali American Express Money Order, ali pa po Bank Draftu.

POTNI LIST. — Onim, ki noče, je sami imeti te stitnosti, preskrbim tudi potni list.

LEO ZAKRABEK, NEW YORK, N. Y. 70—9th Ave.

Pošiljamo denar v staro domovino. Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro. Nadalje pošiljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Rumunsko. Jamčimo za ves poslani denar, enako kot pred vojno, da bode hitro in točno izplačan.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Konvencija J. R. Z. v Clevelandu.

ZAPISENIK III. ZBORA J. R. Z. v CLEVELANDU, O.

(Nadaljevanje.) — Ta čas je prišel, stara avtokratična avstro-ogrška država je razbita in iz nje so vzikle nove države, ki so na svoj prapor zapisale demokracijo, kot dokaz, da pometejo z vsem, kar je ostalo uničena in trpeča kot dedščina stare policijske avstro-ogrške države in zgrade na principih demokracije nove države, v katerih bo vse ljudstvo deležne blaginje, ki ne bo samo raj za privilegirane sloje, ampak bodo države res, kar s demokratičnim duhom prepojeni ljudje razumejo pod besedo domovina.

Iz podrinj policijske avstro-ogrške države je izšla tudi Jugoslavija, ki dobi svojo pravo vladno formo šele na postavodajni skupščini. Ali narodno predstavništvo ne sme čakati, da se snide ustavodajna skupščina, ki določi vladno formo in prepusti sog. reforme bodočemu postavodajnemu zboru. Naloga sedanjega narodnega predstavništva je, da se loti takoj socialnih reform in jih prične izvrševati ne glede na to, kakšno vladno formo izdela ustavodajna skupščina in kakšne socialne zakone sprejme bodoči postavodajni zbor. Jugoslovanska ljudstva želijo in zahtevajo, da prične narodno predstavništvo izdelovati socialne reforme, ki so nujno potrebne in dokazujejo, da sedanja Jugoslavija ni le kopija stare in gnile avstro-ogrške države, ampak da je mlada demokracija, ki se pošeno trudi, da odpravi vse podedovane krivice iz nekdanje avtokratične države. Le takojšnje in resno delo narodnega predstavništva na socialnem polju bo prepričalo jugoslovanska ljudstva, da avtokracija trohni na zgodovinskem gnojniku, mlada jugoslovanska demokracija se pa pošeno trudi, da ustvari državo brez privilegijev, v kateri bo blagostanje za vse in ne samo za nekatere izvoljene sloje.

Nas cilje je blagostanje in udobnost za vse, razredne razlike morajo po železnem in večnem zakonu evolucije izginiti, mlada jugoslovanska država mora postati pravi dom vsega jugoslovanskega ljudstva, tako da jo je pripravljeno braniti z vsemi sredstvi proti sovratnikom napredka in svobode ob strani drugih demokratičnih ljudstev, ki stremijo naprej k luči in svitlobi.

Ce bodo zastopniki v sedanjem narodnem predstavništvu in v kasnejšem postavodajnem zboru slušali ta glas, sem prepričan, da se razvije Jugoslavija in orjaka, ki bo v družbi drugih demokratičnih ljudstev čval svobodo in pravico in delal na to, da postane ves civilizirani svet svoboden in bo živel med sabo v prijateljskih stikih brez vojne in krvavih prepirov ter bo med sabo tekmoval le za palmo najvišje kulture in civilizacije. Ce se mlada jugoslovanska država razvije v policijsko državo z razrednimi privilegiji, tedaj jo doleti tista usoda, ki je zadela avtokratično in policijsko državo — avstro-ogrsko državo.

Jugoslovanski državniki in politiki so na razpotju: ali naprej ali nazaj, ali v življenje ali v pogibel. Druge poti ni. Mi nečemo nazaj, nečemo v pogibel, nečemo v narodno smrt in zato predlagamo sledečo resolucijo, z našimi zahtevami, ki naj služijo za socialno podlago, na katero postavimo temelje demokracije v korist jugoslovanskega ljudstva, kajti socialna pravica je temelj državni tvorbi.

Pozakončanim referatu predloži brat Zavertnik resolucijo, ki se glasi:

Jugoslovansko Republičansko Združenje želi, da postane blagostanje splošno za vse jugoslovansko ljudstvo, da se osvobodi gospodarskega potlačanja in duševne zaozlostosti in da lahko tekmuje z drugimi demokratičnimi ljudstvi na materialnem in duševnem polju za palmo najvišje kulture in civilizacije.

Vzroke za sedanje nezdrave in nedemokratične razmere, preprečene socialni krivici, je iskati v podedovanih razmerah bivše avtokratične in policijske avstro-ogrške države, ki ni nič storila za odpravo socialnih krivic in razredov v državi, ampak se je prizadevala za potlačanje ljudstva in slabosti izobraževalni in šolski napravami ohraniti avtokratični režim na škodo ljudstva.

Svetovna vojna je uničila avtokratično avstro-ogrsko državo in iz nje so se rodile države, katerih predstavniki izjavljajo, da je avtokratični režim odpravljen in da so demokratične. Med temi novimi državami je tudi Jugoslavija.

Jugoslovansko Republičansko Združenje oboja predpavice narodov, rojstva in posestva, se bojuje za enake pravice vsega ljudstva in napoveduje boj vsem privilegijam. Ravno tako oboja, da živi en del ljudstva v revščini, drugi pa v izobilju, kajti socialne razmere so podlaga politični stavbi. Zaradi tega zahteva Jugoslovansko Republičansko Združenje, da se socialne razmere tako uredijo, da ne bosta demokracija in svoboda ovirani vsled krivice gospodarske neenakosti, da brani država s poslavami šibkejši pred močnejšimi, da ne postanejo šibkejši predmet izkoriščanja za močnejše.

Tendenco zakonodajstva mora iti za tem, da se ustanovi popolna, ne le politična, ampak tudi gospodarska in socialna enakopravnost vseh državljanov.

Jugoslovansko Republičansko Združenje zahteva na podlagi teh principov, da se uvedejo v Jugoslaviji — državi Srbov, Hrvatov in Slovencev sledeče reforme:

- 1.) Oblikovan in brezplačen šolski pouk na javnih šolah do osemnajstega leta in za oba spola; od osemnajstega do eden in dvajsetega leta pa pouk od gospodinjstva, trgovine, industrije, prevoznikstva, rudarstva, poljedelstva, gozdarstva in večerinskih šolah.
- 2.) Javna zdravstvena služba v državi, pokrajinah, okrajih in občinah.
- 3.) Gradnja delavskih hiš z modernimi sanitarnimi napravami, ki se oddajo v najem delavcem proti primerni najemnini, ali se njim prodajo na lahko odplačljive obroče.
- 4.) Odprava vseh določb, ki omejujejo potovanje delavca iz kraja v kraj.
- 5.) Popolno združevalno in zborovalno svobodo brez vsakih omejitev.
- 6.) Maksimalni osemurni delavnik s pravico, da delavci lahko znižajo delovni čas, da znižajo brezposelnost, če tako zahtevajo razmere. Najvišji tedenski delovni čas znaša štiri in štirideset ur. Od sobote opoldne do ponedeljka jutraj mora delo počivati v vseh podjetjih, če ni obrat tako urejen, da mora iz tehničnih vzrokov obratovati noč in dan. Pod nobenim pogojem pa ne sme nedeljski počitek znašati manj kot šest in trideset ur.
- 7.) Stroga prepoved dela za vse mladeniče in mladenke v industriji, rudarstvu, prevoznikstvu, domači industriji, rokodelstvu, poljedelstvu, in gozdarstvu pod osemnajstim letom.
- 8.) Prepoved ženskega dela v vseh obratih, ki so škodljivi žensko-mu organizmu.
- 9.) Nastavljenje industrijskih nadzornikov, izvoljenih po delavcih, ki imajo nalogo, da pazijo, da so natančno izvedeni vsi zakoni za varstvo delavstva.
- 10.) Javno zavarovanje za starost, brezposelnost, proti boleznim in nezgodam v upravi zavarovancev; državno oskrbo sirot in vdov.
- 11.) Podjetniki, ki kršijo zakone za varstvo delavcev, naj se kaznujejo z zaporom. Pod nobenim pogojem se ne sme zaporna kazen spreminjati v denarno globo.
- 12.) Podržavljenje pravovarstva in notarjstva.
- 13.) Državna in občinska skrb za matere pred in po porodu.
- 14.) Državno in občinsko varstvo za otroke od rojstva do šolske dobe.

Ko prečita br. Zavrtinik resolucijo, povdarja se, da je mogoče izpolniti kako važno točko ali da je na kak drug način referat pomanjkljiv — toda prepričan je, ko pride skozi roke občank, da se v toliko popravil, da bomo lahko s prostim srcem stopili s socialnim programom pred svet. Br. Zavrtinik se se zahvali za izkazano zaupanje ter konča svojo nalogo. Bratje delegati pozdravljajo referatna z splošnim aplavzom.

Marie Udovič, pred. Fred Zahrtnik, zapisnikar.

K točki Notranja uredba Jugoslavije, tretji del o ekonomskem vprašanju referira brat Frank Kerže.

(Sledi referat.)
Po prečitanem referatu prečita resolucijo, ki se glasi:
Delegati J. R. Z. zbrani na tretjem rednem zboru v Clevelandu, Ohio, dne 28. septembra 1919, se zavedamo, da je pravilna in pravična rešitev ekonomskih vprašanj v Jugoslaviji prvi in glavni pogoj za obstoj in mir v Jugoslaviji. Danakovi svetovni razredni boji so direktna posledica krivičnih ekonomskih principov in dokler obstajajo ti so razredni boji neizogibni. Vseko premirje je in mora biti le začasno, ker je pravica, nehotiča za borec se razrede v sedanjem ekonomskem sistemu. Vedno, da je vsak sistem v razvoju veliko težje premikati, vzprejemamo sledeče fundamentalne principe, ki naj služijo kot zdrava podlaga vsi poznejši evoluciji.

1. Nacionalizacija zemlje, to je vsa naravnega bogastva, ki naj se izvrši deloma z odkupom, deloma s konfiskacijo. Pri odkupu naj se določi gotov višek, ki je potreben za obstojnost dotičnih lastnikov prebitek pa naj s posebnimi zakoni prevzame država brez vsakega odkupa. Odkup naj bo terminski, to je: del svote se izplača v gotovini, ostali zneki pa v letnih obrokih, ki naj se ravna po čistim iznosu in sicer brez obresti. S tem rešimo naše agrarno vprašanje, ki je valed osebno lastnine prišlo v tak položaj, da je vsak napredek na dosedanjih principih nemogoč. S tem omogočimo moderni napredek, tehnične pripomočke, regulacije, itd. Nadalje zagotavljamo skopije, ki so podlaga industriji in preprimo porabo naravnih sil za privatne dobičkarke interese.

(Dolje.)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Naznanjam vsem mojim prijateljem, znancem in sorodnikom, da je moja preljuba soproga

LUCIJA ŽELEZNIK

umrla po tri tedenski mučni bolezni plucenici, dne 12. oktobra 1919. Najiskrenejša hvala vsem članom društva "Slovenski Rožmarin" šte. 388, S. N. P. J. v Star City, W. Va., ki so se vključili slabega vremena vdeležili pohovestilno pogreba, nadalje se zahvalim U. M. W. of America unije lokal št. 4043 iz Assege, W. Va., ki so na dan pogreba delo vstavili opoldne in se vdeležili pogreba moje nepozabne soproge. Najlepa hvala vsem, ki so mi stali ob strani v času njene bolezni in mi pomagali. Torej še enkrat lepa hvala vsem skupaj. Zahvali ostali: Jožef Železnik, oče, William Železnik, sin in Anna Železnik, hčerka. Star City, W. Va., Box 15j.

RADA BI IZVEDELA

in prosim, da se zgledita svoji teti Mihael in Anton Birk, po domače Čajzerjeva iz Vira pri Domžalah. Poročati imam nekaj zelo važnega. Ako iz med rojakov kdo vo za njih naslov, naj mi piše. Prijavita naj se na moj naslov: Frančiška Železnikar, (prej Birk), P. O. Box 642, Salida, Colo.

RAD BI IZVEDEL

za naslov John Gorencea, doma je nekeje od Mirne Peči na Dolnjem. Pred 4 meseci živel je v Adamslurgu, Pa., od koder se je menil ne znano kam preseliti. Ker mi je pomagal in strejel v boleznih bi zelo rad izvedel za njegov naslov. Če bode slučajno sam dital in oglaš, ga prosim, da se mi prijavi na moj naslov: Joseph Yenka, 418 Vernon Ave., East Chicago, Ind.

ISOM SE UPRAVNIK

za unijsko zadržno prodajalno. Več mora biti popolnoma mesarake stroke ter imeti znanje o groceriji. V tej zadržni prodajalni se prodaja samo unijsko blago in od upravnika se zahteva, da pristopi takoj v organizacijo. Delavci ne ure se kakor sta predpisuje lokalna podružnica uslužbenecov trgovske organizacije. Le osebe, ki so smotne voditi trgovino ter imajo že voditelno izkušnjo, naj se blagovoljno javiti osebno ali pisмено na spodaj označeni naslov. Plača po dogovoru.

Jože Ambrožič,
Box 351
Canonsburg, Pa.

ŠPANSKA INFLUENZA JE UMORILA V ZADNEM LETU VEČ LJUDI KOT PA JE PRESEGALO VSE ŠTEVILO PADLIH ŽRTEV AMERIŠKE ARMADE V TI VOJNI.

Ščuna se, da je več umorila influenza v zadnjem letu, kot pa vojna sama. To je veljavna izjava, vzlic temu, da mnogo teh žrtv bi si pomagalo ako bi vsi vabili dobro znano zdravilo LAXACIN tablete za influenco in gripe, katere zelo pomagajo onim, ki trpe valed influence ali

ŽELITE POTOVATI DOMOV?

Ce že imate parobrodni listek ali ne, pišite ali pa pridite v svojo lastno korist k bančni trdkl

EMIL KISS, 133 Second Ave., New York, N. Y.

The Wadsworth Salt Company, WADSWORTH, OHIO.

Potrebuje 25 delavcev. Plača v začetku je 40c na uro, lahko se zasluži 5 do 6 dolarjev na dan. Mi vzamemo v delo tudi fantje in dekleta in pomagamo dobiti dobre hiše za družine. Lep kraj s šolami in cerkvami, leže ob glavni progi Erie R. R. in lezica. Vožnja s poulično železnico iz Akrona, Ohio, do sam stane le 29c. Družba je sedaj povila plačo 5c na uro.

The Wadsworth Salt Company, WADSWORTH, OHIO.

POTREBUJEMO 100 DELAVCEV

za delo pri gradbi (construction work) v Pittsburgh, Pa. Ni nbenih delavskih neredov, stalno delo, dobra plača. Damo tudi stanovanja. Dobra hrana po \$7.00 na teden. Oglašite se takoj na 604 Ressemer Building, cor. Sixth St., Duquesne Way, Pittsburgh, Pa.

Preddelavec (gang forman) se vabi, da pride pogledati delo. Mi tudi preakrbimo kuhinjo, ako si žele sami kuhati.

Val ki nemorete priti osebno, pišite v vašem jeziku na JOHN SMITH, gornji naslov, za nadaljša pojasnila.

Domača pijača

HOP'S - MALT

Zelo okusno za piti

Nalež sestavljeno in pripravljeno po lastnih močeh in se pripravlja na domačo pijačo. Ima dobi pena in prvi okus jamecne zadovoljstva. Dovolj za 5 galon pijače za vam polje na prejem svota \$1.00, dovolj za 20 galon po za svota \$2.50 vsa narodila lahko pripraviti se poljijo s blagom. Poskusite in se prepričate. Opozor: NE RABITE KVAŠA. TO JE PROTI ZAKONITO. Knjiga s različnimi navodili za izdelovanje pijače vam pošljemo za \$1.00.

INTERSTATE DISTRIBUTORS

27 East Grand River Avenue, DETROIT, MICH.

NAŠIM SLOVENSKIM VLAGATELJEM

Vaš denar v naši hranilnici je vedno pod vladnim nadzorstvom. Pod Federalnim rezervnim sistemom, vam lahko nudimo najboljše ugodnosti, ki se morajo dobiti pri bančnem poslu in varstvo za vaš denar.

Mi smo vam zelo hvaležni za vaše usluge in obrat, ki ste nam ga dali v prelosti in vam jamčimo, da tudi v nadalje se bomo poslužili in trudili, da vam bomo vedno točno postregli, in pazili bomo, da bo vaš denar naraščal v popolni varnosti v naši hranilnici.

FIRST NATIONAL BANK, ELY, MINN.

Kapital in prebitak \$65,500.00.

V želodcu se pričinja prebava ampak najvažnejši del

se opravlja v črevih, jetrih, obistih. Ako ti deli prenehajo svoje točno delovanje

VES ŽIVOTNI SISTEM SE ZASTRUPI

LAXACIN pomaga se več kot, pomaga črevam da delujejo, tudi jetra, obisti in drugi deli postanejo točnejši po vživanju tega zdravila. Torej vedno je dobro vzeti kar je najboljši in to je

LAXACIN TABLETE

davek je že vsteti

Narofite si dovolj za zdravljenje, šest zavojev se danes, etane le \$5.24, en zavojev za \$1.04. Prodaja se le pri Laxal Bldg., Pittsburgh, Pa.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podporna Jednota.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2857-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

PREDSEDNIK: Vincenc Calkar, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hovot, Box 148, Canonsburg, Pa.
TAJNIK: JOHN VERDERBAH, 5708 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
TAJNIK BOLNIŠKEGA ODELKA: Paul Berger, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
BLAGAJNIK: Anton J. Terbovec, Box 1, Cien, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Pilo Godina, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

POTRITNI ODSEK.

Jože Ambrožič, predsednik, Box 351, Canonsburg, Pa.
John Underwood, 409 May St., Springfield, Ill.
Martin Zelenkarič, Box 379, Barbours, Ohio.
Jos. Radlček, Box 432, Smiths, Pa.
Frank Smrkal, 6400 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODSEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VZHOĐNO OKROŽJE: Rudolf Pisterich, Box 436, Bridgeville, Pa.
Anton Radlček, Box 73, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šulac, Box 104, Green, Kans., za jugozapad.
Leo Kukar, Box 246, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 18817 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.
Johoh Ambrožič, 418 Pierce St., Eveleth, Minn.
Jos. Kalo, 1007, E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Calkar, Jože Ambrožič in Matt Petrovič.

ZDRUŽITVENI ODSEK.

PREDSEDNIK: Frank Alst, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Trébil, Box 181, Lawrence, Pa.
Johoh Oyen, 243 Englewood, Detroit, Mich.
Jos. Štuk, 1101 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Mary Udovič, 1864 So. Racine Ave., Chicago, Ill.
VROVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6808 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jože Zavrtinik.

POZOR! — Vse denarne polijitve in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednega sploh, naj se pošljejo na naslov: John Verderbar, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse medne bolniške podpore naj se pošljejo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uradu.

Vse prihodnje glade poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prišli na gl. posetni odsek se naj pošljejo na naslov: Jože Ambrožič, Box 351, Canonsburg, Pa.

Vse prihodnje proti uroditivna glasila se naj pošljejo predsedniku tiskovnega odbora Vincenc Calkarju.

Vsi dopisi in drugi spisi, namena, splošni, naročniki in sploh vsi, kar je v svoti s glavnim jednoto, naj se pošljejo na naslov: "Prosveta", 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Slovinci, Hrvatje in Srbi

? Šteti pri volji prihranili denar ?

?

In v letom času poslati hitro pošto vsem srodnikom, tedaj pošljite denar preko naše banke, kar mi delamo najceneje, najgotovje in najhitreje.

Naš sistem polijanja denarja je najprejstnejši, in nali predstavnik na drugi strani takoj izplača denar brez vsakega odbitka.

Ena poskušnja vas prepriča in nikar vam ne bode žal ako nam pišete za nadaljša pojasnila, katere vam damo dragovalje.

John Nemeth State Bank

1397 Second Ave., cor. 13rd St., NEW YORK CITY

NEW YORK

je središče svetovnega prometa v vseh ozirih.

Denarne polijitve — Potovanje v stari kraj — Svežen in prijateljski dobiti in dobitno obo — vse to se izvrši najhitreje in najcenejše v velikem New Yorku s posredovanjem v obse smane, nad DVAJSET let obstoječo ter sliati našim rojakom prijubljeno

POTNIŠKE PISARNE IN BANKE EMIL KISS

Ta trdita poljijo denar zanesljivo, hitro in po najnižji dnevni ceni, zastopa vse parobrodne družbe, izstavlja menjice (DRAFTS) na vse zanesljive denarne zavode sveta, sprejema denarne vloge, jih obratuje od dneva vlititve in izplačuje vloge brez odvečnega.

Ta trdita vam daje GARANCIJO za vse poslovanje. Če kaj potrebujete, NE poskušajte drugje, temveč vsolej vprašajte to trdko za pojasnila, katere dobite brezplačno. Pišite ali pridite osebno na:

EMIL KISS,

133 Second Ave., cor. 8th St., New York, N. Y.

Vstanovljeno 1898.

Phone: Orchard 4230.

Pod nadzorstvom državnega bančnega oddelka.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjajo s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebe, ne po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,

Hermine, Pa.

NAROČNIKOM V POJASNILO.

Za oglaš se odgovorni le oglaševalci sami. Mi ne sprejememo od njih nobene odgovornosti. Vaak, kdor kaj kupi in oglašav in če mu ni všeč, naj sam sebi pripiše. Vseko odgovornost in posledice naj nosi vank sam. Upravišstvo lista.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 na pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oštepanju n. pr. (Septembra 30-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnikom potekla naročnina. Ponovito jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

ZNACILNA IZJAVA.

Warren S. Stone, predsednik bratovščine železniških strojevodij, je prisostvoval industrijalni konferenci. Tam je imel prilliko pogledati v dušo podjetnikom, o katerih je mr. Baruch dejal, da so njih nazori tisoč let za duhom časa. In ko se je Stone vrnil v Cleveland, je povedal faranom v cerkvi, da se ni slisal tako hladnokrvnih in krvočnih besed, kot jih je izgovoril neki član podjetniške skupine. Ko ga je Stone opozoril na nevarnost socializma, ker vztrajajo podjetniki na svojem trmoglavem stališču in nečejo slišati pametne besede o kolektivnem pogajanju in priznanju pravice delavcem do organizacije, se je staro kopitni podjetnik izrazil, da ga prav nič ne skrbi, ker zate je armada tukaj, da pomete z njimi. Stone je dodal, da take besede pomenijo, da bo armada toliko časa streljala na ljudstvo, da ne bo vedela, na kaj strelja.

Besede, ki jih je spregovoril starokopitni podjetnik, ki sodi s svojimi nazori v srednji vek, ko je bila še uvedena tlaka, dokazujejo, da nekateri starokopitni podjetniki menda nalašč odbijajo vsak sporazum, ker hrepene po krvoprelitju. Tako cinično o prelivanju človeške krvi se ni nikdar izjavil bivši ruski car, ki si je radi znanih dogodkov na krvavo januarsko nedeljo pridobil ime ljudskega me sarja. Skoda, da ni mr. Stone povedal imena tega podjetniškega gentlemena, ki ga žejja po človeški krvi, da b ga saj poznala vsa ameriška javnost.

Herostrat se je ovekovečil v zgodovini, ker je zažgal tempel Diane, nič manj slaven v zgodovini bi postal gentlemanski podjetnik, ki želi, da teče ljudska kri v potokih, da se le ohrani avtokracija v industriji.

Zakaj se je industrijalna konferenca razbila? Ko mično vprašanje zdaj, ko vemo, da je tam sedel podjetniški gentleman, ki noče nič slišati o popuščanju podjetniških predpravil in je pri volji na zahteve po delavskih pravicah odgovoriti tudi s strojnimi puškami, če delavstvo postaja preglasno.

Ali za delavstvo so take besede dober nauk, ki ga uči, da nima pričakovati od takih podjetniških gentlemanov prav nobenega usmiljenja, še manj pa pravice. Če hoče delavstvo priti do svojih pravic, se mora organizirati politično, da postavi svoje kandidate za vse zakonodajne zbornice in javne urade. V ta namen se mora združiti s farmarji, ki nimajo od takih podjetniških gentlemanov tud pričakovati pravice, kar dokazujejo dogodki v Severni Dakoti, kjer so mislili velebizniški interesi uničiti farmarsko gospodarsko organizacijo z zaroto. Če se farmarji in delavci organizirajo politično in postavijo kandidate, ki bodo zastopali njih interese v zakonodajnih zborih in javnih uradih, bo ošabne in trmoglave podjetnike kmalu minila volja za grožnje s krvoprelitjem.

Ce se delavci in farmarji združijo na političnem polju, bodo lahko že v prihodnjem letu, ko imamo zopet pred sedniške volitve, dosegli lepe uspehe. Taki uspehi bodo le prepričali starokopitne podjetnike, da je nevarno groziti s krvoprelitjem, ker take grožnje odpirajo ameriškem ljudstvu oči, da morajo priti nove moči v postavodajne zbornice, da ne zraste podjetniško drevje do neba.

Znamenje časa! — Rev. William Ivens je v Winnipegu kandidat za župana. Postavila ga je kandidatoma delavska stranka. Ivens je v juniju vodil splošno stavko v Winnipegu in je obtožen veleizdaje. Položiti je moral visoko poroštvo, da ne čaka na obravnavo v zaporu. Delavstvo je pokazalo svoje zaupanje vanj s tem, da ga je imenovalo županskim kandidatom.

Lenin se zopet skriva. — Borzljani in drugi denarni mešetariji so zdaj odložili za dva tedna padec Petrograda, zato se je pa sedaj Lenin skrival pred drugimi boljševiki po poročilih iz Zeneve.

Borzljani in denarni mešetariji še niso prodali vseh ruskih vrednostnih papirjev po visokih cenah in z lepim dobičkom. Petrograd se ni padel, zato se je moral Lenin skriti, da ne pade cena vrednostnih papirjev. Ko bo Lenin čez nekaj časa prilezel na dan, bo padel Petrograd, ali bo pa zmagal Denikin ali Kolčak. Tako se te vesti vedno ponavljajo kot povest o jari kači in steklem polžu, ki pomaga borzljanom in denarnim mešetarjem striči bedake, ki bi radi čez noč obogatili z borznimi spekulacijami.

Od kar evropejski borzljani in denarni mešetariji vodijo ofenzivo proti boljševikom, sta bila Trockij in Lenin najmanj desetkrat ubita. Denikin in Kolčak sta izvojevala najmanj sto slavnih zmag in se nabajata vedno na slavnostnem pohodu proti Moskvi. Bojno slavo si delita le z generalom Judeničem, ki maršira na Petrograd. In tako se menjajo te vesti, kakor menja navadni človek srajco, kadar je umazana, neumni ljudje, ki špekulirajo na borzi, pa take vesti jemljejo za zlato resnico. Sapiienti sat!

Sleparija s svetniki odkrita v Rusiji.

Stockholm. — (Pisec I. D. Levi ne v "Chicago Daily News"). — Ruski svetniki so prišli v slabo luč odkar so sovjetske oblasti odkrile nekaj drznih sleparij, katerih pa niso krivi svetniki, temveč ruska cerkev. Obistniti so namreč odprli več krst in takozvani svetniški ostanki in ljudstvo, ki je bilo navzoče, je videlo, da je dolga leta častilo in molilo — voščene figure, ki so bile nabasane v predvornih in vato.

V Rusiji je vse polno samostanov in skoraj vsak samostan ima takšnega svetnika, čigar truplo je "nestrohljivo". Stoletja so takozvani ljudje romali od blizu in daleč v samostane, klečali ob krstih svetnikov, ki "nikdar ne strotnejo" in ko so odšli, so bili menhi vselej bogatejši za nekoliko tisočakov, ki so jih pustili pobožni romarji.

Danes so dohodki te vrste izginili, kajti izza revolucije je prenehalo vsako romanje. Ali zgodilo se je še več. Boljševiki so stili, la ni vsa v redu z "nestrohljivimi svetniki" v samostanih in cerkvah, pa so uvedli preiskavo. Visoki cerkveni dostojanstveniki so signalizirali mogočen glas protesta, to je boljševiki se niso dali motiti, če pa so povabili visoko cerkveno gospodo, da naj bo zraven, ko odpro krste in ogledajo svetliki.

Prva preiskava je bila v Voronežu. Vpričo mnogih popov in zastopnikov ljudstva je bila odprta krsta svetega Mitrofa in v kloku, ki nosi svetnikovo ime. In kaj so našli? Glavo iz voska in bleko, nabasano v predvorn. "Svetnik" je bil tako nabasan, da je imel veliko manjšo glavo v primeru z ostalim telesom. Navzoh je bil tudi pravoslavni nadškof iz "oročja", ki je po preiskavi izjavil, da mu je "zelo žal, da je moral doživeti kaj takega."

Vest o tem razkritju je šla po tujih kakor plamen. Ljudje so šli v druge samostane, kjer so pokopani svetniki in skoraj povsod je bilo, kakor v Voronežu. In to so končno odkrili, da se so tudi "sveti ostanki" svetega Tikhona (slonskega), ki je bil najbolj čeden v Rusiji, izkazali za kup vate in trdega papirja v volti voščeni iguri, tedaj je bilo ljudem že preveč in pričeli so glasno izražati, kaj mislijo o slepariji ruski cerkvi.

Omenjeni nadškof je dejal, ko je bil razkrinjen "svetnik" Tikhon, sledeče:

"Jaz sem imel posebno zaupanje v svetinje sv. Tikhona. V krsti so bile videti, kakor da je bilo truplo pravkar položeno tja. Ko sem pa prejel informacije iz samostana, kaj so našli v krsti, ne morem reči, kakšno presenečenje in takšna žalost me je obšla."

Konstantin N. Seelokov, ki je bil navzoč pri odpiranju krste sv. Mitrofa, je poročal sledeče: "Dokler niso odprli krste, sem stal v cerkvi razgovor kljub huderu prazu in v duhu sem proklinjal boljševike, ki hočejo oskrnuti svete ostanke. Ko sem pa videl na lastne oči, kaj je bilo v krsti, je takrat padla mrena z mojih oči, kakor bi trenil, sem izgubil vsa vero in v mojem areu je bil stal nad takšno strašno sleparijo."

Meseca aprila 1919 je bila konferenca delavcev v Tveru. Ko je bil dnevi red izbran, je neki delegat predlagal, da se preišče samostan v bližini Tvera, kamor je vsako leto romalo na tisoče božjepotnikov. Delavci so sprejeli predlog in povabili so rodilne menihe v samostanu, da naj na določeni dan odpro krsto svetnika v cerkvi. Bila je vroča debata. Nekaj delavskih delegatov je ugovarjalo, čeč, da se naj stvar opusti. Končno je sovjet dragič glasoval in razen štirih so se vsi izrekli za preiskavo.

Dne 9. aprila so delavci odprli krsto sv. Bazilija in sv. Konstantina.

tina v navzočnosti velike množice vernikov v katedrali sv. Jaroslava. Našli so oblečeni — vreči z voščeni obrazoma in napolnjeni z vato, premogom, trskami in zraven je bilo nekaj kosti.

Srd ljudstva je bil velikanski in takoj je vse drlo v samostan Spiski, kjer leži truplo "svetnika" Teodora. Tudi tam je bila vata namesto "nestrohljenega" svetnikovega trupla.

Dne 18. maja je bila preiskana krsta sv. Mihaela Pobožnega in in obenem krsta sv. Arzenija v Tveru. Enaka najdba kakor drugod! Pri tej preiskavi so bili navzoči poslanci, ki so jih izvolili prebivalci v Tveru, in sicer po eden zastopnik na vsakih 300 prebivalcev.

Največjo senzacijo je pa obudila podobna sleparija s "truplom" sv. Aleksandra Svirskega, ki je bil tudi eden največjih svetnikov v Rusiji. Odkritje te sleparije je povzročilo, da je pop M. I. Fomin izstopil iz cerkve in je naslovil sledeče pismo na škofa v Olonecu in Petrozavodsku:

"Truplo Aleksandra Svirskega, ki se je izkazalo za navadno voščeno figuro, dokazuje, kako je peščica oseb na nesramni način izkoristila nevedne ljudi. To je bogokletstvo prve vrste. Vi, višji duhovni, niste mogli biti tako zabiti, da ne bi vedeli za sleparstvo, ampak nam, nižjim popom, ste skrbno prikrili resnico. Dovolili ste, da so ljudje častili navadno voščeno figuro za svetnika in povrhu ste pozivali in pridigali vernikom, da morajo častiti vosek. Vi ste namenoma pehuili ljudstvo v črno temo in pri tem so vam pomagali nesramni menihi, ki so izkoristili Rusijo stoletja. Vaša čreda, katoliške molitve, je danes spregledala, kakor spregleda slepec, kadar mu solnce z mogočnim žarkom prodre mreno na oči. Gorje vam, kadar se razarjeno ljudstvo dvigne proti vam in bo zahtevalo odgovor, ki ga ne boste mogli dati!"

FARMARJI IN DELAVCI ZMAGALI V KANADI.

Farmarako-delavska koalicija prevzame vladu v provinci Ontario.

Toronto, Ont., Kanada. — Radikalna farmarsko-delavska neodvisna stranka, ki je vodil hof proti prisilni vojaški službi v Kanadi in proti intervenciji v Rusiji, je zmigala pri zadnjih volitvah v Ontariju. Združeni farmarji in delavci imajo večino v provinci in sestavili bodo svojo vlado brez vsake koalicije s pristajajo starih strank. Provinčna ontarijska zbornica ima 111 sedežev in med temi jih imajo združeni kmetje in delavci okrog šestdeset. Reakcionarna vlada Williama Hearsta, ki je imela v stari zbornici 80 poslancev, je obležala silovito porazena; vrnilo se je le 26 njenih poslancev. Hearst sam je propadel v svojem volilnem okrožju 800 in izvoljen je bil delavski kandidat s 1500 glasovi večine.

Konservativci in liberalci, ki so do zdaj vladali v Ontariju, so šli v volilni boj v imenu patriotizma in združene farmarje in delavce so blatili kot "nelojaliste" in izdajalce. Toda lepa pesem o patriotizmu ni izdala nič pri večini volivcev.

Stara Hearstova vlada se je posebno odlikovala s progono socialistov. Kdor je bil na strajku, je bil "boljševik". Dala je zapreti stotine ruskih naseljencev in prepovedala je delavske shode in zatrla delavske časopise.

Poraz reakcionarjev v Ontariju je znamenje, da bodo enako poraženi tudi v ostalih kanadskih provincijah, posebno v Manitobi, Saskatchewanu in Alberti, kjer je nava stranka združenih farmarjev in delavcev ravno tako močna kakor v Ontariju.

ALI BO ŽENSKA VOLILNA PRAVICA POD STREHO DO PRIHODNJEGA LETA?

Nekateri guvernirji se boje sklicati izredno legislaturno zasedanje.

Washington, D. C. — Ko je kongres sprejel amandament k ustavi, ki podeljuje ženam volilno pravico, če ga potrdijo tri četrtine držav v Uniji, so mnogi sodili, da bo ženske zanesljivo volile že pri prihodnjih predsedniških volitvah. Ali kakor danes stoji stvar, je zelo dvomljivo, da bo amandament za žensko volilno pravico pravočasno sprejet.

Dodaj je sprejelo sedemnajst držav amandament, in da postane postaven in pravomočen, mora zanj glasovati še devetnajst držav in sicer iz sledečih 23 držav: Arizona, California, Colorado, Connecticut, Delaware, Idaho, Indiana, Maine, Maryland, Nevada, New Jersey, New Mexico, North Dakota, Oklahoma, Oregon, Rhode Island, South Dakota, Vermont, Washington, West Virginia, Wyoming in Kentucky.

Štiri države Rhode Island, Maryland, New Jersey in Kentucky bodo imele redno zasedanje letošnjega zimo. V drugih državah pa morajo guvernirji sklicati legislature k izrednemu zasedanju, če hočejo predložiti amandament o ženski volilni pravici, da glasujejo o njem.

V Marylandu je malo izgleda, da bo amandament sprejet. Demokratje so nasprotni ženski volilni pravici, republikanci pa izjavljajo, da mora biti predložen ljudstvu na splošno glasovanje. V Jerseyju kandidirajo zopet demokratični kandidati na platformi, ki priporoča, da se takoj sprejme amandament. Republikanska platforma je proti ženski volilni pravici. To dejstvo govori, da vsaka stranka v vsaki državi dela na svojo pest, da nima nobena nezahvalnih strank skupnih ciljev in principov. In navzle te rešitve se najdejo volilci, ki glasujejo za kandidate teh strank, ki imajo v vsaki državi drugačen program.

Država Rhode Island bo sprejela amandament. Saj tako sodijo stroške. Tako sodijo tudi o državi Kentucky. V drugih državah so izgledi zelo slabi, kajti v nekatere državah so nasprotni ženski volilni pravici guvernirji, v drugih pa legislature.

V državi Delaware sta si v lašah po izjavi sufražetk dve družini in radi tega družinskega prepira je amandament v nevarnosti. Družina T. C. du Pont kontrolira guvernirjeve urade, družina A. I. du Pont pa legislature. Stvar je skoraj neverjetna, ali sufražetke, ki so se prepirale o položaju v državi, trdijo, da je tako.

Sufražetke se trudijo, da bo amandament sprejet še pred prihodnjimi volitvami, ali upanja imajo malo, da se to zgodi. Meščanski političarji iščejo razne izgovore, kakor potrkajo na njih vrata sufražetke, da se izognejo temu znanju košljivemu vprašanju, ki se dotika moške predprave pri volitvah.

CHIKAŠKI ZDRAVNIK PRavi, DA JE ON IZNAŠEL SREDSTVO ZA "POMLAJE-NJE".

Chicago. — Dr. G. Frank Lydston, ki živi v tem mestu, pravi, da je sredstvo za "večno mladost", s katerim se baha dr. Sergij Voronov v Parizu, tatvina njegove iznajdbe, katero je dovršil še pred šestimi leti. Po njegovi izjavi je on delal eksperimente s cepitjem spolne žleze že leta 1913 in stvar se je dobro obnesla. Leta 1918 je poslal poročilo o svoji iznajdbi medicinski fakulteti v Parizu in v rokah ima pismo urednika uradnega medicinskega žurnala "Paris Medical", ki potrjuje sprejem njegovega poročila.

Dr. Lydston izjavlja, da je naslovil na medicinsko fakulteto v Parizu formalno zahtevo, da se mora priznati njegova iznajdba, katero si zdaj lasti dr. Voronov.

Dr. Lydston pravi, da ni potrebna opija žleza za povrnitev mladostne sile opešanih moških, temveč se "lahko vzame dotična spolna žleza iz mladih moči, ki umro naglo smrti, in se veepi starem. On je vzel žlezo iz telesa mladice, ki je bil občen v Californiji, in jo je veepil nekemu starecu s dobrim uspehom.

SENAT NI ZA SPREMEMBE V MIROVNI POGODBI.

Washington, D. C. — Kakor izgleda, ne bo senat sprejel predloženih sprememb v mirovni pogodbi z Nemčijo in v ustavi lige narodov, čeprav je bilo toliko kričanja od strani republikanskih senatorjev. V ponedeljek je senat glasoval o amandamentu senatorja Johnsona, ki je predlagal, da imajo Združene države ravno toliko glasov v skupščini lige narodov, kot jih ima Velika Britanija. Amandament je bil poražen; 38 senatorjev je glasovalo za in 40 proti. Po strankah je glasovalo 36 republikancev in dvema demokratoma za spremembo, 31 demokratov in deset republikancev pa proti. Johnson, poparjen valed poraza, je predložil nov amandament, ki je bistveno enak poraženemu, toda sestavljen je drugače.

Francozi izgnali korejsko začasno vlado.

Honolulu, Havaji. — Tukajšnji japonski list "Nipu Ziži" je prejel brzojavko iz Tokija, da so francoske oblasti v Sangaju na Kitajskem izgnale korejsko proviziorno vlado iz tamošnje kolonije. Francozi so tudi zatrli oficielni časopis korejske republikanske vlade.

Zavezniki bodo čakali še tri tedne.

Pariz. — V ponedeljek se je izvedelo, da so zavezniki diplomatje pripravili čakati še tri tedne na ratifikacijo mirovne pogodbe v ameriškem senatu predno okličejo oficielni mir. Zastopniki Anglije, Francije in Italije upajo, da izvejo še ta teden, da li Amerika ratificira pogodbo do urede novembra. Ako se pokaže, da bo pogodba ratificirana do tega časa, tedaj bodo čakali, če pa ne bo, potem ne bodo čakali in oficielni mir bo proklamiran morda že prve dni novembra.

Lloyd George se je vrnil.

London. — V ponedeljek je bilo v parlamentu ponovno glasovanje o vladni predlogi glede na pilotazo, ki je bila poražena prošli teden. Tpopot je vlada zmigala in Lloyd George je zopet čvrsto v sedlu. Predloga je bila sprejeta soglasno in čisto, da imajo francoski pilotje pravico voditi ladje v angleške luke, dočim imajo angleški pilotje enako pravico v francoskih pristaniščih.

Clemenceau ne mara kandidirati.

Pariz. — Clemenceau, sedanjí ministrski predsednik, se popolnoma umakne iz političnega življenja po prihodnjih volitvah. Ko mu je radikalna stranka ponudila kandidacijo v Strasbourg, je odklonil rekoč, da starost in njegovo zdravje zahtevata, da stopi v pokoj.

Haase je izgubil nogo.

Berlin. — Hugo Haase, voditelj neodvisnih socialistov, je izgubil desno nogo. Odrezali so mu jo nad kolonom v bolnišnici zadnji ponedeljek. Haase je bil nevarno ranjen 8. oktobra, ko je streljal nanj neki Johann Voss na ulici. Zadet je bil v nogo, kolk in trebuh. Kroglja je zdrobila kost v nogo in valed tega so morali zdravniki odrezati nogo. Izvršenih je bilo na njemu že več operacij in njegovo stanje je kritično.

"Vino je prineslo smago v vojni," pravi Francozi.

Pariz. — Tukaj sta se ustanovili dve organizaciji, ki bosta vodili boj proti kampanji za prohibicijo, katero so zanesli ameriški suhači v Francijo. Ena organizacija se imenuje "Sinoči Rabelaisa", druga pa "Klub rdeče zastave". V nedeljo je bil v Parizu javni shod antiprohibicionistov, ki so sprejeli resolucijo, katere se glasi, da se mora Francija "zahvaliti vinu za zmago v vojni in za napredek v umetnosti, literaturi in filozofiji."

Kdaj bo rešeno jadransko vprašanje?

Rim. — "Giornale d'Italia" piše, da zdaj je konec vseh koncecij od strani Italije in da nameravana konferenca v Parizu med Tittonijem in Fr. L. Polkom, zastopnikom Združenih držav, ne prinese nobene rešitve italijansko-jugoslovanskega spora. List pravi dalje, da je Tittoni rekel, da Italiji ne kaže drugo, kakor da se drži na Reki in v Primorju pod pogoji premirja.

DOPISI.

Kaj je z mladinskim listom?

Gross, Kans. — Malokateri stvar je našla v naši organizaciji tako malo odmeva, kakor ravno mladinski list. Človek bi sodel po tem mrtvilo, da stvar ni dobra ali zrela, ker je tako malo zanimanja.

Ako pa stvar prevdarimo, prido do zaključka, da je veliko premalo agitacije. Pomislimo, kakšno težavo smo imeli pri ustanovitvi dnevnika "Prosvete" za dosedaj predpisane štela naročnikov, kot je zaključila konvencija v Pittsburghu. Glavni ožbor je moral pomnoje znižati predpisano število, da je mogel list iziti kot dnevnik. Ni se torej izditi, če so težave tudi z mladinskim listom.

In vendar ne more nihče trditi, da ideja za naš dnevnik ni bila dobra. Delegatje s springfieldske konvencije se še lahko spominjajo, kakšno navdušenje je bilo za mladinski list, ko je bila stvar v razpravi. Vsi govorniki so povdarjali važnost in potrebo takega lista za našo organizacijo. Sprejeta je bila sledeča resolucija:

"Sključeno na sedmi redni konvenciji S. N. P. J. v Springfieldu, Ill., da Slovenska narodna podpora jedna izdaja poleg dnevnika "Prosvete" še mesečni za mladino v obliki brošure čim se priglasi tisoč naročnikov. Namen mesečnika je, seznaniti našo mladino z načeli S. N. P. J. in v to svrhu naj prinaša zabavno, podučno in sploh vzgojevalno vsebino v sliki in slovenski ter angleški besedi."

Človek bi bil mislil, da se v par mesecih priglasi dovolj naročnikov in list bo izšel. Toda stvar je čakala devet mesecev in ko je prišla v razpravo na letni seji gl. odbora v juliju t. l., je br. upravniki poročali, da se je oglašilo bore par sto naročnikov. Žalostno ali resnično. Zadeva se je nato odložila za šest mesecev, da se poskuša v tem času dobiti zadostno število naročnikov.

Br. upravniki je potem ponovno apeliral za naročnike, s kakšnim uspehom, ne vem. Gl. odbor se bo zopet bavil s to zadevo na seji v januarju 1920 in če je do tega časa ne prijavi potrebno število naročnikov na mladinski list, bo gl. odbor prišeljen zavreči vso stvar.

Če vpoštevamo, da je treba samo tisoč naročnikov za začetek, in če pomislimo, da je ena šteta nad tristo in petdeset društvi, tedaj je več kot čudno, da ni mogoče doseči tega števila. Ako bi vsako društvo dobilo le tri naročnike, bi takoj imeli potrebno število. Ali če bi se naročili le društveni uradniki — predsedniki, tajniki in blagajniki — bi bilo ravno dovolj za začetek.

Zdi se mi, da je vzrok v tem, kakor pri vsaki drugi stvari, da je treba "blago preje videti predno se kupi". Maršikoga sem še slišal, ki je rekel: "Kadar list izide, ga pa naročim."

Bratje, ne bodite tako površni! Po zaključku konvencije je ne mogoče izdati lista dokler ni potrebnega števila naročnikov. Člani morajo vendar zaupati enotni, da izvrši dano besedo in prepričati smemo biti, da bo list vreden brega dolarja.

Drugi zopet pravijo, da nimajo otrok itd. Ali vsakega člana dolžnost, da se naroči že zaradi tega, da omogoči izdajanje lista? In gotovo bodo člani našli v listu marsikaj zanimivega tudi zase, čeprav nimajo otrok. Predvsem je dolžnost starišev, ki imajo otroke zavarovane pri enotnosti, da se naroče na mladinski list.

List bo urejevan tako, da bo vgrajal v naprednem duhu mladino v našem mladinskem oddelku z namenom, da otroci, ko odrastejo, postanejo dobri aktivni člani S. N. P. J. List bo podučeval mladino v slovenskem jeziku in ji s tem vzbujal ljubezen do materinskega jezika, da se ne bodo otroci sramovali govoriti slovensko z lastnimi stariši, kadar odrastejo; dalje bo list skrbel, da postanejo naši otroci vredni člani slovenske družbe.

V mladinskem oddelku imamo nad šeststotih članov otrok in naravnost, sramota bi bila, če ne bi mogli lista, ki bi deloval, da vsi otroci postanejo enkrat aktivni člani S. N. P. J. Razmere so se predrugačile in ne smemo se več zanašati na nove naseljence, iz katerih bi črpali nove člane za

našo organizacijo. Radi tega je naša sveta dolžnost, da zainteresiramo našo mladino za enoto.

Apeliram na stariše, ki imajo otroke v enoti, kakor tudi na one člane, ki lahko pogrešijo bori dolar, da pomagajo stvari na noge. Naročite se na list! Stane le eden dolar na leto in plača se lahko pri društvu tajniku.

Ne pustimo, bratje in sestre, da bi tako lepa in koristna ideja zaplala! Društveni tajniki! Tu vi lahko storite veliko za agitacijo za mladinski list med člani. Naprej za mladinski list! — Anton Šular.

Lorain, O. — Vsa narava postaja tožna in z naravo samo postaja tudi delavsko stališče vedno bolj tožno. Boji med delavci in delodajalci postajajo vedno številnejši in ostri. Delavci se borijo za zboljšanje svojih razmer, ki postajajo vedno bolj neznosne in delodajalci se borijo, da še nadalje obdrži vse pravice, izkoriščanja do onih, ki mu gromadi bogastvo. Ako delavci hoče iziti iz tega gigantičnega boja, ki se je začel takorekoč po celim svetu, se mora izobraževati. Poslušati se mora najpopolnejšega orožja — izobrazbe in le na ta način je lahko prepričan, da bo on zmagovalci in ne njegov izkoriščevalci. Kjer se delavstvo bori z alomom, tam je izšel še vedno zmagovalci. Kajti z izobrazbo pride do prepričanja, da je organizacija najboljši sredstvo v sedanjem družabnem sistemu in izobražen delavec ne bo nikdar nasprotoval organizaciji. To se razvidi iz sedanjega jeklarskega stavke. Ko bi bili vsi delavci organizirani, bi bil naš boj lahak in bi jeklarski kajzer Gary ne bil tako ošaben. Ker pa vidi, da je še precejšnje število delavcev, ki se ne zavedajo svoje delavske dolžnosti, ki se ne zavedajo, da je organizacija najboljši sredstvo za zboljšanje delavskih razmer in ker se nekateri še takorekoč nič ne brigajo za nobeno delavsko organizacijo in ji še celo nasprotujejo, je pa ošaben kot je bil kajzer. Toda tudi tega jeklarskega kajzerja bo minila ošabnost, ako bomo stavarji tako vztrajni kot smo bili dosedaj in se zavedali naše dolžnosti napram nam samim in našim otrokom.

Kot je že bilo poročano, je tudi v tujaknjem naselbinah stavka jeklarskih in železarskih delavcev. Vodstvu tovarne "The National Tube Co." se je posrežilo dobiti nekoliko stavkokazev ter obratujejo nekoliko. Kompanijski podrepaniki kričijo, da tovarna obratuje s polno paro, kar je pa velika laž. Tudi med Slovenci je nekaj "častnih izjem," ki so se prodali ter hodijo stavkokaziti. Na ta način sami sebe tepejo, ker si pletejo bič, ki jih bo še bolj tepel, kot jih je dosedaj.

Pred nekaj časom sem čital dopis iz te naselbine, v katerem dopisnik obtožuje delavske žene, da nagovarjajo svoje sopogre, da stavkokazijo. In to je resnica in sem se sam prepričal na svoja lastna ušesa. Pred nekaj dnevi sem šel po ulici mimo dveh Slovencev, ki sta se jako živahno pogovarjala o tujaknjem štrajku. Slišal sem eno, ki je pripovedovala svoji tovarišici, "kaj nam če 'junji'! Ako smo dosedaj lahko izhajali brez njega, bomo še z naprej." In njena tovarišica ji je še celo pritrdila, mesto da bi jo podučila, kake važnosti je organizacija za vsakega delavca. In to bi morale naše rojakinje v tujaknjem naselbinah tudi razvideti in jih vzpodbujati v njih težkem boju in ne nagovarjati k stavkokazstvu. To ni častno za nobeno žensko. Stati bi morala na strani svojega moža kot zvesta boriteljica za delavske pravice. Posnemati bi morale druge delavske žene, ko so prevzele aktivno službo v tej stavki ter opravljajo službo stavkovnih straž. — Poročevalci.

Joliet Ill. — Kakor je znano čitateljem "Prosvete", je stavka v tujaknjem jeklarskih in železarskih tovarnah. Stavkarji se zvrsto drže. Med stavkokazi ni nikogar, ki bi bil preje vpislen v omenjenih tovarnah izvepisi nekaj besov in črncev. Ker so stavkarji mirni, so pa skrbje toliko bolj vročkovni.

Dne 24. oktobra okrog osme ure zvečer sta divje pridvela dva avtomobila, naložena s skelbi, z Broadway ceste po oby in nasenkrat so se oglašili streli. Oddanilo je bilo sedem strel in ena krogla je priletela okoli šipo v gostilno g. Terdica. V gostilni je bilo okrog deset oseb, toda kro-

gla k sreči ni zadela nikogar. Pred gostilno je bilo več stavarjev, ki so se zadržali povsem mirno. Neki stavar, Amerikane, čigar ime mi ni znano, je bil zadet v hrbet in nesrečnej se je zgrudil hudo ranjen. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Ko so pobesneli skelbe drveli dalje čez most, so oddali več strelav na pikete, ali zadet ni bil nihče. Neki piket je imel pri sebi motorno kolo in pogнал se je za avtomobiloma, ki sta oddirala z vso naglie po Columbia in potem po Collins cesti naravnost v tovarno Illinois Steel kompanije. Vsa stvar je bila naznanjena policiji, ki se pa ne zanima dosti. Če bi bil streljal kateri štrajkar, bi bila takoj vsa policija pokonci in prišli bi ga hitro; ker so pa zločinci v službi jeklarskih motokceev, bo vsa stvar najbrže potlačena, kakor se vselej rado zgodi, ako je delavec tepen.

Delavci, bodimo previdni. Ne spučajmo se v debato z osebami, ki jih ne poznamo. Kapitalisti imajo povsod nastavljen past in hujšake. Ako se držimo mirno, bomo najprej prišli do žaljenga elija in zmaga bo naša. — Stavkar.

New York, N. Y. — Ker se nahajam na potovanju v staro domovino, bi rad opozoril na nekaj one rojake, ki so namenjeni v kratkem potovati v stari kraj.

Nikar ne pojdite v New York z namenom, da se tukaj vkrcate na parnik. Tukaj so zastavkali pristanišeni delavci. Stavka traja že dva tedna. Zahtevajo boljše plačo, do katere so opravičeni valed draginje, toda parniški trust noče nič slišati o njihovih zahtevah.

V pristanišču stoji vse polno parnikov za izkladanje in nakladanje, toda nihče ne gre blizu. Za torej rojaki, ki so v New Yorku, ker se boste kresali! Tukaj je velika draginja in je škoda po ne potrebnem trošiti denar. Bolje je, da počakate na svojem mestu. Jaz sem tukaj sedemnajst dni in dosti jih je, ki že čakajo en mesec, a nihče ne ve, kdaj bomo odšli.

Pozdrav vsem članom SNPJ, katere član sem bil ves čas mojega bivanja v Ameriki. — John Čaj.

Waukegan, Ill. — Dne 25. oktobra je bila v dvorani slovenskega Narodnega doma velika skupščina tujaknjem Jugoslovancev in Čehoslovancev. Udeležba je bila tako ogromna, da mnogi niso mogli v dvorano in so stali zunaj. Na shodu je bila sprejeta sledeča resolucija:

"Jugoslovanski in čehoslovanski inijeki jeklarski delavci, zbrani na javnem shodu dne 25. oktobra 1919 v Waukeganu, izjavljajo, da ostanejo zvesti svoji delavski organizaciji do slavne zmage. Vse govornice, da mislijo nekateri izmed njih opustiti stavko in iti delat, so izmišljene. Delavci se bodo držali ustave Zedinjenih držav in stali krepko v boju po geslu: Vsi za enega, eden za vse.

Odbor: Paul Jurkovatz, John Gantar, John Umek, Joseph Vlasaty.

Razni slovenski in hrvaški govorniki so na shodu pripovedovali, kako je bilo že več štrajkarjev ugrabljenih na cesti ali na glomaznem odpeljanih v zapor na ukaz tovarniških magnatov. Neki rojak je povedal, da je šel po svojo obleko v tovarno. Bos ga je prijel in vprašal, če je prišel delat. Ko je rojak odkimal, ga je dal bos aretirati in položiti je moral \$10.000 varščine predno je bil izpuščen iz zapore. Nagovarjali so ga, da bo takoj izpuščen brez vsake varščine, ako se izneveri stavki. Toda rojak ni maral izdati svojih tovarišev.

V tovarni, v kateri je pred stavko delalo do 2500 delavcev, je zdaj okrog 300 stavkokazov, ki so večinoma mladi študentje in pa stari, ki se morajo oprati na pulico, kadar gredo z dela. Med potjo jih pa spremljajo naši waukeganški gospodje — ki so jih delavci izvolili v urade! — 8 koliki v rokah kot pomožni policaji. Pred stavko so bili delavci v žičarni večinoma Jugoslavo in v večina teh so bili Slovenci. Z neznatno izjemo par odpadnikov so vsi na štrajku in drže se kot skala, kar je vsekakor v čast in ponos Jugoslovancev!

Naši rojaki so že podpisali za \$60.000 poročstva za aretirane

štrajkarje, kajti vsakomur nalože po \$10.000 kot kakšnim velikim zločincem, dasiravno jim ne more nihče povedati, zakaj so aretirani. Kompanija ima tolpo agentov in volonov, ki pod lažnjivimi pretevezami hodijo okoli rojakov in jih napeljujejo, da bi kdo kaj rekel. In če kdo reče kakšno neprevidno besedo, ga pride policija takoj iskat na dom, ako ga ne ulovi na cesti.

Rojaki, bodite oprezni! Ne pogovarjajte se z ljudmi, ki jih ne poznate ali kateri so sumljivi. Nasmeh naj bo vaš edini odgovor na vse besede. Ne jemljite ničesar od agentov. Ako je kdo v potrebi, naj se obrne do uniškega odbora, kjer dobi podporo. Končno omenim, da se bodo od časa do časa še vršili sestanki Jugoslovancev in Čehoslovancev, kakor tudi sestanki posameznih narodnosti, tako da bo vsakdo razumel, kaj se bo govorilo in sklepalo na shodih. — 25. t. m. je bila plača v žičarni in neki skelbe menjali svoj plačilni ček za ves teden. Prejel je celih \$15.56! — Poročevalci.

Cleveland, O. — Pavski odsek Zarja tujaknjemga socijalističnega kluba priredi v soboto, t. j. prvega novembra zvečer domačo veselico v prostorih "Narodnega doma" na 8409 St. Clair Ave. Ker je ta prireditve prva v sezoni tega kluba se najljubneje vabi vse rojake iz tujaknjemga naselbine in bližnje okolice, da se udeležijo te prireditve v obilnem številu. Na vsopredru je več pevskih točk in razne deklaracije ter ples, pri katerem bo igrala izvrstna godba. Gotovo bo vsakomur žal, kdor se ne bo udeležil te prireditve. Za izvrstno vsakovrstno postrežbo bo skrbel veselilni odbor. Odbor.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. A. H. Pittsburgh, Kans. — Milijarda je tisoč milijonov, biljon pa milijon milijonov. V Ameriki pravijo milijardi biljon, kar je pa napakno pojmovanje.

Fr. D. Omaha, Neb. — Nerednosti v dostavljenju časopisov ni kriva vladna kontrola železnice, temveč je vsekakor nekaj narobe na pošti v vašem mestu. Zakaj pa naročniki v drugih mestih prejmejo list redno? Pritožile se torej na pošti v Omaha. Kar se pa tiče vaših ostalih opomb, vam priporočamo, da čitate v premlilekom, kar čitate in spoznali boste, da ste se motili.

Francoski zdravniki zahtevajo osemurni delavnik.

Brest. — Tujaknjemga zdravniško obojje se je organiziralo in zahteva osemurni delavnik v bolnišnicah.

Spor med nemškimi komunisti.

Kodanj. — Iz Berlina javljajo, da so se nemški spartakoveci razcepili. Na zadnjem komunističnem kongresu v Berlinu, na katerem je bilo 43 delegatov, je 18 delegatov zapustilo zborovanje, ker se jim sedanji spartakovski voditelji zde premalo radikalni.

KRANJSKE SUHE KLOBASE. (MESNICE)

Tem potom naznanjamo rojakom Slovencev po širni Ameriki da smo ravnokar odprli našo trdiko kjer izdelujemo prave suhe Kranjske klobase (mesnice). Zatorej rojaki če hočete dobiti dobre suhe domače klobase pišite nam še danes po nje, in mi vam jih pošljemo 2 in pol funta za poskusnjo za samo en dolar. \$1.00. Mi plačamo poštnino.

Izrežite sledeče pismo in ga nam pošljite a en dolar "money order" vred in mi vam bomo poslali 2 in pol funta suhih klobas za poskusnjo.

National Sausage Mfg Co. Inc. 113 West 1st St., Duluth, Minn.

Čenjeni:

Tem potom vam pošljim "money order" za en dolar za kar vas prosim da mi pošljete 2 in pol funta vaših suhih Kranjskih klobas.

Moj naslov je

Mesto

Ulica

Štev. ali

P. O. Box Država

\$10
JE DOVOLJ, DA PRIČNETE S PRAŠČJEREJO

Dobitek pri praščjere je izreden — 500 je navadev profit. Cena praščjere bo dosegla 40

30 centov za funt v letu 1919.

Postanite delničar. Kupite si registrirane — čisto izgojenega Hampshire Brood Sow, ki je jamec, da bode popoln. Mi storimo vse — jih redimo, gojimo mlade in pazimo nanje po našem modernem, znanstvenem načinu; najboljša praščja reja v okraju ki je nalašč za praščje reje. Mi delimo profit POL in POL.

Pišite nam še danes za pojasnila na naše še prekušeno in posreženo trgovino v kateri lahko naredite lep dobiček.

Naslov na glavni urad
HAMPSHIRE HAVEN FARMS
R. F. D. No. 5, Box 293,
NORTH MILWAUKEE, WIS.

PATENTI

KNJIGA ZASTONJ

Pišite po Slovensko knjigo, katere vsebuje vse potrebne podatke o iznajdbah in patentih. Pišite nam še danes in jas vam pošljem

KNJIGO ZASTONJ

Jaz imam 30 let skušnje kot advokat za patente in v mojih rokah vaše stvari, ki jih želite patentirati dobe najboljšo pozornost. Pišite še danes v slovenskem jeziku vašemu advokatu na:

A. M. WILSON,
Registered Patent Attorney,
312 Victor Bldg.,
Washington, D. C.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsa delavci in rojaki, ki se sanjajo za socializem, bi ga moral redno čitati

pravo sliko socializma.

Naročnina mala \$2.50 na leto. \$1.50 na pol leta.

Naslov: **PROLETAREC**
3639 W. 39th St.
CHICAGO, ILLINOIS

KUPUJEME LIBERTY BONDE.

večno hranilno zbiranje in karte če tudi delno plačane po najvišjih tržnih cenah. Oglasite se ali pošljite v priporočenem listu na: M. MUELL, 2415 S. O. SAWYER AVE., (3 floor) CHICAGO, ILL.

FIRST NATIONAL BANK
CHISHOLM, MINN.

KAPITAL IN PREBITEK JE
100.000.00. REZERVA
\$1,500.000.00.

Nasvet starišem: Vaši otroci nastejo in potrebovali bodo izobrazbe. Torej prihranite nekoliko vsak meser, vložite v našo hranilnico in do vam dorastejo otroci, bodite imeli dovolj prihranega za troške njih izobrazbe. S tem jim pomagajte in oni vam bodo hvalečni. Vaš rojak Jacob Oshold, vam razjasni ta plan, ako ga upraskate. Banka je odprta dnevno od 9 do 3 ure, v sobotah pa tudi zvečer od 7 do 8 ure. Mi pošljamo denar v vse kraje Jugoslavije.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro 30 let se Trinerjevo zdravilo uspešno rabijo s največjim uspehom. A to tudi radi pravega vzroka, kar zanesljivo izdelovatelja najdi popolno zanesenje in izdajanje od strani številnih odjemalcev. Male pevikanje oca je sedanja potreba, da se ohrani nasejajna vsebina izdelkov. Brnili smo se dolgo soper druginje na vseh številnih potrebnih naših, a novi vojni davok nam je opodbi še sednji steher in morali smo sene nekoliko povzditi. Vsek prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebšline, in tudi lekarja ostanu stvar vol, ni bilo mogoče druginje v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povzela odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ina take zanesenja in vseh med svetom, kar ušim, & bel zgubi svoje stališče. Imate vaš bolan: jh je dovoljeno odstopov povzročeni in splošnih v šolede. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino odliči šolede in odstrani in notranjstveno drebno vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so neakabne bring slotvernih tvaria aviranjih pravilno delovanje drebnoja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno čarolje rudače vins. V sednji neznanosti, nepotravnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navadne slabote, kakor tudi v šoledeh neprijetnih, ki rodo nadlegujejo čenke ob spremembi šitje ali ručarje in druge šolede, ko delajo in vdihavajo gila, se rabijo ta lek, boste našli v njem neprocenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT
prodrso vsoje v koren bolečina, nato pa je slasti v šolede pralina, ali reumatizma, nevrologije, lumbago, otrplosti gležnjev in drugih najhitrjeje in gotovo pomol. Jaka je dobro tudi v sednjih odrgin in šolede itd., tudi za drganje šolede in se manja po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin
je izvrstno in prav prijatno zdravilo za navadno rabe notranj. Posebno za ispiranje grla in usti; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJSE NABRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH KAKSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1916, GRAND PRIX—PARIS 1916.

JOSEPH TRINER
Manufacturing Chemist
1333-1343 So. Ashland Ave.
CHICAGO, ILLINOIS

IZ GLAVNEGA URADA.

CENJENI BRATJE IN SESTRE SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE.

Da je svetovna vojna zapustila tudi v naši stari domovini strašne sledove, vam je gotovo znano, in dejstvo, da je tam še vedno okoli dvestotino otrok, ki so sled divjega klanja in upustolenja ostali brez rediteljev in katerih življenje je odvisno še vedno od usmiljenih src, nas ali, da zopet stopimo pred vas s pozivom, da ne pozabite na te nedolžne žrtev, temveč nadaljujete in podvojite kampanjo za prispevke za prehrano teh otrok.

Že sedma redna konvencija SNPJ je videla to potrebo ter je dala gl. odboru nalogo, da pozove naše članstvo, kakor tudi vse druge organizacije v novejši domovini, da se zavzamemo za te sirote, ki so poslate najbednejše med bednimi, pa ne po svoji krivdi. Glavni odbor SNPJ se je držal tega zaključka. Pred nekaj meseci smo poslali prvi apel na naša društva in druge organizacije, toda rezultat do sedaj ni bil dovoljen. Nekatera naša društva so sicer precej storila v tem oziru, toda odmev ni bil tak, kakoršnega se je z ozirom na potrebo in obupno stanje teh nedolžnih bitij pričakovalo. Nekateri se izgovarjajo: Zakaj država ne prevzame oskrbe vseh takih otrok; drugi pravijo, da so že darovali za J. B. Z.; tretji zopet pišejo, da lahko sami pošljejo svojem in tako direktno pomagajo.

Bratje in sestre — tako izgovarjanje ne velja! Mi vsi vemo, da je nesmiselno klanje in upostojevanje divjalo po gotovih delih Jugoslavije hujše in strašnejše kot kje drugod. In ker se za nas svet ni brigal, kakor na primer za Belgije in Francose, je država ostala siromašna in gospodarske razmere še dolgo ne bodo tako urejene, da bi leta mogla skrbeti za vse, ki potrebujejo pomoči. Čast vsem rojakom, ki so tako velikodušno darovali za J. B. Z.! Darovali so v dobri nameni, toda ta stvar nima nič opraviti z omenjeno organizacijo. In če s tišimi mi darovi še nismo ovadobili jugoslovanskega naroda in istovrsti iz krepiljev italijanskih imperalistov naših krajev, zato se ne smemo obupati, še manj pa preizkušati mislijo, da sami lahko pomagajo svojim, naj preizkušajo, da je v naši izžepani in upostojeni stari domovini na stotine otrok, ki nimajo nikogar svojih — ne tam ne tukaj — ki bi jim lahko direktno pomagali. In teh nikakor ne smemo zapustiti! — Mi gotovo vsi želimo mladi Jugoslaviji lepo in dobro bodočnost, ta pa ni mogoča brez krepkega, zdravega in dobro razvitega zaroda. In ravni ta zarod na tvorijo otroci, ki sedaj tkajo na naša srca in nam mlo prosijo, da jim pomagamo in jih rešimo poštenega, pa gotovega izumiranja.

Tudi posamezno pošiljanje pomoči se ne izplača. Če pomagamo našim sirotam po Hooverjevi pomožni misli, naša pomoč najmanj stikrat toliko zaleže, kot če pošiljamo naravnost sami. Ta misija dobi posebno ugodnost, pri nakupovanju in s pomočjo vlade lahko postavi stvari takoj na mesto, kjer so najbolj potrebne, med tem ko se posamezniku delajo vseskozi ovire in s vsakrat zgodi, da poslano sploh nikoli ne pride, kamor je namenjeno.

Bratje in sestre! Še poročili, ki jih prinašajo slovenski in drugi jugoslovanski listi o predavanju majorja Gepharda, je razvidno, kako strašna je situacija teh otrok, zato ni potrebno, da vam mi to še posebej opisuemo. Major Gephard je načelnik Mr. Hooverjeve pomožne misije za Jugoslavijo, ki je prepotoval vse naše kraje in se osebno prepričal o strahni bedi. Po njegovih in Mr. Hooverjevi zaslugi se je posrečilo pridobiti ameriško vlado, da je darovala \$900.000, s čim je bilo tej misli možno nekaj časa prehranjevali naše sirote. K tej svoti je dodal precej tudi American Jugo-Slav Relief iz New Yorka, toda to bo kmalu izčrpano, otroke bo treba prehranjevali najmanj še do meseca maja, prihod

nega leta. Hooverjeva pomožna misija je še sicer nadalje pripravljena opravljati to delo brezplačno, toda vladna pomoč s denarjem preneha in to bremenimo moramo prevzeti mi. Organizacija American Jugo-Slav Relief nabira pri spetke za to humanitarno delo med Amerikanci, kateri so že in di precejšnjo svoto darovali, toda da bi se samo zanašali na Amerikance, sami pa ostali pri tem indiferentni, to vendar ne gre. Ako se mi sami ne brigamo za naše sirote, kako moramo pričakovati, da bodo se zanje brigali drugi!

Bratje in sestre! Večkrat nastane potreba, da glavni odbor izda kak apel za pomoč na vas, kar postaja vse bolj zelo neprijetno, toda s ponosom naglašamo, da so se naši člani še vselej odzvali in pomagali, kjer in kadar je bilo treba. Zato smo pa prepričani, da boste tudi sedaj storili vse, kar je vaša moč, posebno, ker je pomoč toliko bolj potrebna. Te sirote so nam najbližje po jeziku in krvi, so faktično del nas, in mi jih ne smemo prepustiti njih lastni usodi. Mi, ki smo živeli daleč proč od grozi vojne furije, ki nismo trpeli bede in pomanjkanja, smo moralno obvezani, da se zavzamemo za te nesrečnejše.

Prehrana osirotelih otrok je sedaj v rokah Hooverjeve pomožne misije za Jugoslavijo, katere kupuje vse na debelo in je celo stvar tako dobro organizirala, da stane prehrana enega otroka samo še na dan. Člani te misije so seveda plačani od ameriške vlade in nekateri tudi od drugod. Razume se tudi, da s tem otroci niso izvrstno preskrbljeni, toda najpotrebnejše dobijo, posebno mleko, ki je potrebno za rast mladih kosti. In če bi se eno tretjina v Ameriki živečih jugoslovancev zavezala prehraniti vsak po enega otroka, ali prispevati po še na dan za dobo štirih mesecev, pa bi bil problem prehrane rešen. To bi se pa dalo izvesti, ne da bi sami trpeli kakor pomanjkanje ali da bi to posebno občutili. Če si na primer malo približamo pri pišči, tohaku in drugih razvadah, nam ne bo škodilo prav nič, pomagali pa bomo s tem veliko onim, ki si si sami ne morejo pomagati in katerim smo mi moralno dolžni pomagati. Pri tem si pa bomo svetovali tudi, da smo storili svojo dolžnost napram našim in da nam ne bo mogel nikdo očitati, da smo spali, ko je bilo treba pomagati in rešiti jugoslovanske mladino.

Bratje in sestre! Kile za pomoč je nad vse resen, in ta kile nikakor ne sme ostati glas vpijočega v puščavi. Mi smo še vselej pripravljeni na pomoč, kadar je bilo treba, zato pa hodimo še toliko bolj velikodušno sedaj, ko je potreba večja, kot kdaj poprej.

Odrpimo naša srca, odrpimo roke; pomagajmo lažati trpljenje nedolžnih in otrajmo bratovsko solze!

Za glavni odbor Slovenske narodne podporne jednote,

Vincent Čankar, preds.

Znano vam je, da je sedma redna konvencija uvidela potrebo in zaključila, da S. N. P. J. začne izdajati list za našo mladino, kateri naj se tiska v slovenskem in angleškem jeziku. List bi začel izhajati, kakor hitro se nabere EN TISOC predplačnikov, čena listu bo pa samo EN DOLAR za celo leto.

Bratje in sestre — tak list nam je zelo potreben, ker bi pri naših vsake vrste gradiv, ki bi zanimivo, kaljivo, in podučljivo bo za mladino in za odraslene. Plan bo v lahko razumljivem jeziku, kar bo dalo tudi marsikateremu rojaku priliko, da se privada angleščino. In čem prej začne list izhajati, tem bolje. Zato pa glavni odbor S. N. P. J. apelira na vse člane in članice, kakor tudi druge rojake, naj nikar ne odlašajo z naročitvijo, temveč to storijo takoj. Ker je cena listu samo \$1, si ga pač vsakdo lahko ugradi, in prepričani smo, da bo vsakdo zadovoljen z njim.

Društveni tajniki imajo že nabirane pole in vse potrebne informacije za nabiranje predplačnikov in vsak, ki se želi naročiti, naj se zgleda pri tajniku. Vse društvene odbornike, posebno pa tajnike, še posebno pozivljamo, da se zavzamemo za to akcijo in razširijo agitacijo, da se ta dobra premenita ideja čim prej vresniči. Samo tisoč naročnikov je treba za začetek, pa bomo imeli svoj mladinski list! In to nam je prav lahko doseči. Samo malo več zanimanja, pa bo!

Če se pri vsakem društvu dobe

samo trije predplačniki, bo problem že rešen. In to se bo pri vsakem društvu lahko dobilo — brez težav. Mnenje konvencije je bilo, da se bo vsako posamezno društvo zanimalo in se z vso vucno zavzelo za to stvar; in mi pričakujemo, da se nobeno društvo ne bo zadovoljilo samo s tremi naročniki.

Ne delo torej, bratje in sestre! Naprej za mladinski list! S tem bomo pospešili izobrazbo in napredek, obenem bomo pa imeli tudi izvrstno agitacijsko sredstvo za naraščaj našega mladinskega oddelka, na katerega zidamo bodočnost naše organizacije.

Ne odlašajte, temveč naročite se takoj!

Za glavni odbor Slovenske narodne podporne jednote.

Vincent Čankar, preds.

Zdravniški nasveti.

Pisje vrhovni zdravnik F. J. Kern.

Kako treba zdraviti rane.

"One ounce of prevention is better than a pound of cure". To je star angleški pregovor, ki bi se slovensko lahko glasil: Boljše je bolezen preprečiti kot zdraviti. To velja posebno pri ranah. Treba je pač najprej paziti, da se ne ranimo ali poškodujemo; ako nas pa doleti nesreča — bodisi majhna ali velika — moramo paziti, da se rana ali tudi samo ranjena kiro in lepo zaceli. Star pregovor: "Iz malega raste veliko" moramo imeti pred očmi tudi pri najmanjši ranitvi ali zhođljaju. Če zanemarimo majhno prasko, da se gnoj, lahko nastane izmajhne rane velika rana in gnojitev, ki je nevarna morda za življenje.

Po najmodernejših, posebno po avtomobilskih tovarnih imajo zadnja leta nastajene zdravniške in bolniške postrežnice, ki vsako najmanjšo rano pri delavcih takoj očistijo, razkužijo in obvežejo. Preračunali so natančno, da ta sistem ni samo velikega pomena za delavce, ker jim prihrani nešteto npr. boleznih, marveč je v korist tovarni, ker se zmanjšajo stroški, katere bi tovarna imela s plačevanjem odškodnin. Znanja mi je ena tovarna, kjer plačujejo sedaj komaj eno tretjino tedaj odškodnine za bolne in med delavci kakor so plačevali predno so vpeljali ta sistem.

Vsi odrasli bi se lahko navadili na nekaj red pri ranah. Ako je velika rana, je samoočisti in nevarna, da bi moral bolnik iti k zdravniku, ki je učen v tej stvari, ki velika številu starih in težko ozdravljivih ran — posebno na nogah — pa pride od zanemarjenih ran, za katere se oseba ni zmenila toliko časa, dokler more hoditi ali gibanje brez posebnih bolečin. So ljudje, ki bi se ne zmenili za velike grde rane, ako bi ne bolele. Bolečina je pogosto dober angel varhi, ki bolnika pripelje k zdravniku, ko se da še pomagati.

Dan na dan vidimo velika grda uljesa (fusse) na nogah, največkrat pri ženskih radi krivofčnih žil — ki so nastane vsled majhne- ga odrnjenjanih ranitve. Rana ni bila zmita in obvezana, pa se več od dne do dne, tako da vsa si izje kožo okoli cele noge. Če bi bil bolnik brž prvi dan k zdravniku ali se vsaj doma kolikor mogoče dobro zdravil, bi bila rana zaceljena v enem ali dveh tednih, a sedaj ko je rana stara par mesecev bo trajalo zopet par mesecev, da se ozdravi, in noga ne bo nikdar tako zdrava in čista kot poprej, ker se pokvarijo odvajalne žile, da se kri ne more pretekati nazaj iz noge, kakor bi se morala.

Kaj hoste prihodnjije naredili, ako se udarite na nogo (ob piščali) ali če se vam začne gnojiti in sedelajo kraste!

Vzemite si posodo tople vode in kos dobrega belega mila (Zafle) ter si zanjete rano in kožo na široko okoli rane, tako čisto, kakor se umije gospodinja, ki se pripravlja na ples. Ako ne veste, kdaj je dovolj čisto, si vzemite uro in znižajte deset minut.

Ko je rana in koža okoli nje čista in kraste odstranjene, denite na rano čisto obvezo, katero je treba izpremeniti vsak dan.

Ljudje rabijo najrazličnejše stvari pri zdravljenju ran. Stevilo mazil, v katere verjamejo ljudje, da bodo gotovo ozdravila rane, ni mogoče navesti. Med Sloveni je za rane priljubljen pri-potee (trpotee), potem smola in razni obliži. Zdravniki vedno manj rabimo mazila — razen za

okline — ker se navadno rane celijo veliko lažje brez njih. Po operacijah, kjer meri vrez včas po tri in štiri inč, ne rabimo nikdar mazila, da bi se rana zacelila. Če bolnik ni imel gnojitve in je bila operacija izvršena pravilno, se rana sprime brez vseh posebnih mazil ali zdravil v sedmih dneh. Kjer so rane ogrojene in vnete, mazilo dostikrat poslabša bolezen, ker zapira gnoj po, da ne more sprosti odtokati.

Za sveže rane je najboljši led ali navaden alkohol in celo žganje. Sicer nekoliko peče, pa samo trenotek. "Peroxide" je dober za prvo pomoč pri jako majhnih ranah, pri večjih pa je treba treba rabiti poleg tega še kaj drugega.

Pri gnojnih ranah je treba rabiti močnejša zdravila. Zdravniki imamo seveda razne sirupe, katere raztopimo v vodi, da namočimo obvezo. Za domačo uporabo bi pa zadostovala borična kislina (Boric Acid), ki ni nevarna za otroke.

V svetovni vojni so na bojnem polju nekateri zdravniki zdravili velike grde rane z navadno — slano vodo. Rane so kolikor mogoče čisto izmili s toplo prekuhanjo vodo in z milom, nato so jih večkrat čez dan obložili z obvezni namočenimi s slano vodo (dve mali žlici soli v čisto vodo). Slana voda, v gotovi gostoti, ima moč, da izvleče iz ran sokrlec, ki je polna razkuževalnih lastnosti. V mnogih slučajih se je rana lepo zacelila. To bi se rabilo lahko tudi doma, ako ni drugih stvari na razpolago.

Zopet drugi zdravniki so rabili milnico (vodo s milom) za obvežanje ran in imeli dobre uspehe. Pri tem je važno, da je rana čista in vsa voda, ki se rabi prevre-ja.

Za vnete rane je zdravnik Carrell izumel novo zdravilo (Dichloramine-T), ki prekaša vsa do-vedanja zdravila. Približno enako zdravilo se dobi v lekarnah pod imenom Zonite (izg. zo'na'it). Narenejo je iz klorina (zelenca). Za gnojne na nogah, je to zdravilo kaj izvrstno. Treba ga je izredčiti z vodo (en del v štiri dele vode) in ga nakapati na čisto obvezo vsakih par ur, da je obveza vedno nekoliko mokra.

Rečimo, da se je rana izčistila, gnoj ustavljen in koža okoli rane ni več rdeča, tedaj šele rabimo mazilo, da se bo tem hitreje naredila koža. Kot mazilo bi zadostoval navaden vaselin ali še bolje Zine Oxide Ointment ali Boric Acid Ointment. Kar se pa tiče smole, pripotee, raznih odpadkov in obližev, čim manj jih boste rabili, tem hitreje ste zdravi. Navadno mlo (žajfa in čista voda je več vredna kot vsa mazila).

Ako se delajo bule, namreč da se gnoj pod kožo in gnoj "kljuje", rabite vroče obkladke (vrolo vodo v gumijski posodi ali namočene eunje). Obkladek iz lanene- ga semena ali iz drugih zeljak je dober za bule, kjer koža ni načeta. Kakor hitro se prepusti, nehajte s temi obkladki, ker bi lahko začla neznaga v rano in bi se počasi zdravilo.

Pazite na majhne rane, katere lažje celimo kakor velike. Ne bojte se vode in mila. Ne čakajte doma, da se rana razkri po cel nogi, pojte poprej k zdravniku.

Ne verujte v copranje z raznimi mazili; čimbolj enostavno mazilo, tem boljše. Zapomnite si, da je alkohol dobro zdravilo za rane, a strup za jetra. Borična kislina je po čisti, se dobi v vsaki lekarni in je dobra za vse rane. Če imate na nogah uljesa, ki srbiijo in pečejo ter se ne zacelijo si dohite v lekarni "Zonite", s katerim si močite rano. Za zdravo in čisto rano rabite Zine Oxide Ointment.

Glavno zdravilo za rane pa je snaga.

Večina teh navodil je za rojake, stanujejo po manjših naseljih, kjer ni zdravnikov, ali pa niso tako pri rokah, kakor po mestih. Steer je pa priporočati, da bolnik z vsako večjo rano gre k zdravniku, ker si bo v mnogih slučajih prihranil dajšo bolezen in denar.

IZDELOVALCI PIP ZASTAV.

Kali.

New York, N. Y. — Zdaj je zastavka 3.000 izdelovalcev Pip, da pomagajo izvozariti zmago delavcev, ki so pred devetimi tedni zastavkali v tovarni Demuthove kompanije.

Spremembe

pri krajevnih društvih slovenske septem-
bra 1919.

Triglavl, Stev. 2. Črtan: Joseph Nuk, e. 23356.
Adria, Stev. 3. Črtan: Ivana Lončar, e. 23418, Matt Lončar, e. 199973, John Bukar, e. 23983. Umri: John Svigel, e. 381.
Bratstvo, Stev. 4. Črtan: John Sain, e. 23932.
Naprej, Stev. 5. Črtan zopet sprejeti: John Mayer, e. 31233, Črtan: Emerick Pavlik, e. 30332, Joseph Butara, e. 4767, Alois Jančigar, e. 18960, Umri: Alois Smolnikar, e. 6754, Joseph Kostka, e. 24445.
Delavec, Stev. 8. Črtan: Peter Somar, e. 2437.
Bratstvo Naprej, Stev. 9. Novo pristopili: Stanley Korosek, e. 32492, Frank Janko, e. 32493.
Trdnjava, Stev. 10. Črtan zopet sprejeti: John Mayer, e. 30358, Črtan: Blaz Krtni, e. 23257. Novo pristopili: Martin Buchan, e. 32484.
Bokol, Stev. 11. Črtan: Adrijda Begu, e. 14818.
Edinost, Stev. 13. Novo pristopili: Mary Pirmas, e. 32465, Mary H. Tishler, e. 32466, John Grisar, e. 32497.
Sloga, Stev. 14. Odstopili: Anton Kamenik, e. 17966. Novo pristopila: Anna Kozelnik, e. 32498.
Sloga, Stev. 16. Črtan zopet sprejeti: M. Spruck, e. 12740. Črtan: Fr. Ermenar, e. 23932, Fr. Lucie, e. 29721, J. Ferko, e. 32415, J. Bec, e. 19654, J. Grizlar, e. 32132, Fr. Piskernik, e. 32508. Novo pristopili: Leopold Salbert, e. 32499, Frank Mihaljevič, e. 32506.
Bled, Stev. 17. Črtan: John Kimmeli, e. 11741, Joseph Spahn, e. 31881. Novo pristopili: Joseph Radrab, e. 32051, Joan J. Olavna, e. 32502.
Bokol, Stev. 20. Črtan: John Vidic, e. 32054, Fr. Fr. Novak, e. 12574, Stefan Tekavec, e. 10852.
Orel, Stev. 22. Črtan: Marko Vidovich, e. 23906, Fr. Olavna, e. 30920.
Danica, Stev. 24. Črtan: John Steinhilber, e. 3707.
Domovina, Stev. 29. Črtan zopet sprejeti: John Volkar, e. 31932, Črtan: Gasper Volk, e. 23950. Umri: Anton Pogoda, e. 23224.
Mas Dom, Stev. 33. Črtan zopet sprejeti: M. Zephar, e. 3245, Črtan: Anton Plavci, e. 3252.
Francne Prečeren, Stev. 34. Črtan: John Mihavec, e. 23299, Martin Banic, e. 23932, George Zvonar, e. 23711. Novo pristopili: Stefan Grahč, e. 32503.
Brija, Stev. 35. Črtan zopet sprejeti: Frank Mayer, e. 2351, Anton Pezina, e. 17293, Max Kober, e. 29947, Črtan: John Blazic, e. 29777, Joseph Skufes, e. 23974.
Slovenija, Stev. 41. Novo pristopila: Mary Kinkela, e. 32504.
Aurora, Stev. 43. Črtan: Anton Stepiak, e. 20398, Frank Gregorčič, e. 18218.
Triglavl, Stev. 45. Črtan: Martin Tinklar, e. 18222.
Ljubljana, Stev. 49. Črtan: Klement Mordich, e. 30197, Joseph Milovich, e. 23977, Anton Zupancič, e. 14154.
Sloga, Stev. 50. Črtan zopet sprejeti: Laza Gurich, e. 30523, Alois Stukovec, e. 23953.
Narodni Dom, Stev. 51. Novo pristopili: Andy Ferderber, e. 32505.
Zvezda, Stev. 52. Črtan: Joseph Cernac, e. 3212.
Voj, Stev. 53. Črtan zopet sprejeti: John Omeršič, e. 11711, Črtan: Joseph Volčjak, e. 3738, Hilarij Kršinič, e. 17674, Umri: Louis Peje, e. 30713. Novo pristopila: Frances Jakič, e. 32500.
Jurajna Zora, Stev. 54. Črtan: Sam Vamit, e. 26778. Umri: Lov Poljansek, e. 19793. Novo pristopila: Fanny Pira, e. 32507.
Slovenija, Stev. 56. Črtan: Vlado pl. Poljak, e. 32518.
Paziljak, Stev. 57. Črtan: Joseph Kropuski, e. 32518. Novo pristopili: Henry Selina, e. 32506.
Zvezdost, Stev. 59. Črtan zopet sprejeti: Frank Gornik, e. 27980, Črtan: John Barbis, e. 3023, Frank Kozelj, e. 17981, John Crtalick, e. 17148. Novo pristopili: Matt Javovar, e. 32500.
Gorica, Stev. 61. Črtan: John Kramer, e. 19458. Novo pristopili: Anton Gumi, e. 32510.
Slovenska Zastava, Stev. 64. Novo pristopila: Mary Vahovec, e. 32511, Jazeta Lajovic, e. 32512.
Napovednik, Stev. 69. Črtan: Frank Kozelj, e. 21005, John Adolovic, e. 21005. Novo pristopili: Joseph Gerkic, e. 32512.
Sponzanje, Stev. 72. Novo pristopili: Stefan Kuzel, e. 32514, Ladvig Engel, e. 32515.
Svoboda, Stev. 80. Črtan zopet sprejeti: John Bukovec, e. 19827.
Sloga, Stev. 81. Novo pristopili: Jos. Kovacic, e. 32516.
Triglavl, Stev. 82. Črtan: Louis Kaushek, e. 23493, Joseph Korek, e. 26111.
Slovenski Delavec, Stev. 85. Črtan: Ferd. Spoljar, e. 23935, Martin Padovec, e. 23916.
Prostovoljec, Stev. 87. Črtan: Marko Lukavac, e. 24451, Joseph Kober, e. 23255, Joseph Kovacic, e. 25404, Fr. Jeran, e. 47631. Novo pristopili: Tom Colak, e. 32517, Thomas Sefak, e. 32518.
John Bratje, Stev. 88. Črtan: Anton Grahč, e. 17602, Frank Bogataj, e. 4183.
Sloga Dolina, Stev. 92. Novo pristopili: Andy Kozan, e. 32519.
Zvezda, Stev. 93. Črtan: Anton Suhodolnik, e. 31730.
Brija Vatanenaga, Stev. 96. Novo pristopila: Anna Klovaca, e. 32520.
Krim, Stev. 97. Črtan: Frank Mohorik, e. 24020, John Ovaric, e. 18065. Novo pristopili: Joseph Tascabel, e. 32521.
Bokol, Stev. 98. Novo pristopili: Angela Vitak, e. 32523, John Kalia, e. 32523, Rose Strohen, e. 32524.
Slovenski Budar, Stev. 99. Črtan: Anton Skube, e. 12139.
Vljava, Stev. 100. Črtan: Joseph Božic, e. 19424.
Trdnjava, Stev. 101. Črtan: Frank Mrgole, e. 21005. Novo pristopili: Ely Jagic, e. 32525, Ferko Butara, e. 32526.
Nada, Stev. 102. Črtan: Mary Vitar, e. 30726.
Prostost, Stev. 104. Umri: Peter Jamnik, e. 13231.
Jurajna Zora, Stev. 108. Novo pristopila: Frances Vider, e. 32527.
Orel, Stev. 109. Črtan: August Vaga, e. 19487.
Karel Liebknecht, Stev. 110. Črtan: Stevo Jakic, e. 23487, Arad Mihalje, e. 23907.
Jubilejska Zvezdost, Stev. 115. Črtan: Igna Mandel, e. 18455. Novo pristopili: Mary Maronik, e. 32528, Louis Granzic, e. 32529.
Slovenski Bokol, Stev. 116. Črtan zopet sprejeti: Matt Palka, e. 23944.

Andrej Selina, e. 23607. Črtan: Igna Magister, e. 21371.
Maska. Jednopolpravnost, Stev. 119. Novo pristopila: Mary Stark, e. 23530. Gorenjec, Stev. 120. Novo pristopila: Peter Baski, e. 32531.
Zvezda Detroitških Slovencev, e. 121. Črtan: Stanislav Giza, e. 23572. Umri: Bargarita Potocnik, e. 23558.
Gorod, Stev. 132. Novo pristopila: Mary Sagar, e. 23491.
Mednarodna Zvezda, Stev. 124. Črtan: Matt Reje, e. 30074.
Primorski Trubar, Stev. 126. Črtan: Joseph Skofic, e. 23292, Martin Stimbal, e. 23290.
V Slogi je Moč, Stev. 127. Umri: Frank Tisk, e. 3649.
Francica Ferrer, Stev. 131. Novo pristopila: Roman Podgorski, e. 32540.
Napredna Slovenska Stev. 137. Črtan: Kate Ubič, e. 32522, Ana Herakovic, e. 18219, Jozefa Jerab, e. 9263, Anna Tekavac, e. 10231. Odstopila: Ana Churchica, e. 22571.
Postojnska Juna, Stev. 138. Črtan: Alois Delont, e. 21698.
Britanska Zvezda, Stev. 140. Novo pristopila: Joseph Ozmil, e. 32542.
Brod na Kolpi, Stev. 141. Novo pristopila: Mile Vukotić, e. 32535.
Mir, Stev. 142. Črtan: Igna Kojak, e. 17040, John Ziberti, e. 1983. Umri: Joseph Sirina, e. Novo pristopila: Joseph Siric, e. 32534, Dom Volkar, e. 32535, Ana Zupancic, e. 32536.
Slovenski Lovec, Stev. 143. Črtan: Fr. Baski, e. 22011.
Slavica, Stev. 145. Črtan: And Turk, e. 16323. Novo pristopila: Francis Klemar, e. 32537, Frances Veher, e. 32538. Zvezdost, Stev. 158. Črtan: L. Jandric, e. 27740.
Slovenska Zvezda, Stev. 167. Novo pristopila: Bernard Joladic, e. 32539.
Slovenski Prijatelj, Stev. 171. Novo pristopila: Joseph Berkovsky, e. 32540, John Panseri, e. 32541, Ely Rohanovic, e. 32542, Peter Privil, e. 32543.
Sloga, Stev. 173. Črtan: Martin Hren, e. 30820. Novo pristopila: Mike Solar, e. 32544.
McKinley, Stev. 175. Črtan: Frank Mars, 18758. Novo pristopila: John Steinhilber, e. 32545.
Novo Loto, Stev. 176. Novo pristopila: Maria Belopavlic, e. 32546, Joseph Pankov, e. 32547.
Jadranska Vila, Stev. 178. Črtan: J. Krilink, e. 25444.
Dom in Svet, Stev. 181. Novo pristopila: Ivana Valudic, e. 32548.
Slovenski Budar, Stev. 182. Črtan: Bob Kavanaja, e. 25492.
Narodni Dom, Stev. 183. Črtan: E. Mail Podch, e. 24440, Matt Oblak, e. 2876, Dane Stetich, e. 23287, Ely Goleb, e. 32513.
Planinski Raj, Stev. 185. Črtan: Anna Perko, e. 22676.
Pobratimlja, Stev. 188. Novo pristopila: Ivan Jadro, e. 32549.
Abazija, Stev. 191. Črtan: Ernest Cvečič, e. 24009, Victor Mohorovic, e. 20131, And Matelich, e. 19918.
Venosa, Stev. 192. Črtan zopet sprejeti: Fr. Zora, e. 23533, M. Suban, e. 31773.
Kecvarin, Stev. 194. Črtan: Marko Drakovic, e. 14745, Joseph Gasparac, e. 23932, Orga Toman, e. 23436.
Cvetko, Stev. 196. Črtan: Frank Pirc, e. 17606.
Hrvatska Slovenska Sloga, Stev. 197. Črtan: Nikola Christoff, e. 29156.
Slozni Slovenci, Stev. 200. Črtan: Joseph Kovacic, e. 32185. Novo pristopila: Martin Podnebsek, e. 32550, Ignat Perme, e. 32551.
Voj na Svobodo, Stev. 203. Črtan zopet sprejeti: Joseph Kozakica, e. 24540, Črtan: Frank Behar, e. 14624.
Leo Tolstoj, Stev. 205. Črtan: Blaz Paulic, e. 29070, Kate Ivkovic, e. 25092.
Slovensko Hrvatska Sloga, Stev. 207. Črtan: Marko Balic, e. 12297.
Slovenska Zvezda, Stev. 208. Novo pristopila: Joseph Fonda, e. 32552.
Nokominski Slovencev, Stev. 209. Črtan: Karolina Mavric, e. 18205, Thomas Kraman, e. 24035.
Bratstvo V Slogi je Moč, Stev. 210. Črtan: Hija Radoljic, e. 25517, Stanko Vukelic, e. 30321, NIK Kordic, e. 25509. Virginia, Stev. 213. Črtan: Joseph Spreitzer, e. 30225, Mary Spreitzer, e. 24008.
Naprednost, Stev. 223. Črtan: John Perkovic, e. 30044.
Karl Marx, Stev. 225. Črtan: Frank Polnata, e. 23354.
Umb, Stev. 227. Črtan: Fr. Kostelo, e. 23561.
Biste, Stev. 228. Umri: Fred Skeribek, e. 19996. Novo pristopila: Tony Palic, e. 32553.
Mojak Giza, Stev. 230. Črtan zopet sprejeti: Frank Maronik, e. 21735, E. Matt Tefran, e. 19321. Črtan: Gati Konif, e. 29081, Jacob Beotich, e. 25144, Joseph Komadina, e. 30792.
Bratska Sloga, Stev. 236. Črtan: NIK Holjevaz, e. 27300, Frank Perkovic, e. 30448. Novo pristopila: John Sabec, e. 32554, Dane Smolich, e. 32555, Dane Kramjevic, e. 32556, Anna abec, e. 32557.
Maj, Stev. 240. Črtan: Mile Eakenic, e. 30394.
Slovensko Hrvatska Sloga, Stev.

Michiganako Jezero, Stev. 296. Novo pristopili: Valentin Skofic, c. 32597, Benije Slovenci, Stev. 297. Črtan: Joseph Zvonar, c. 31953.

Prvi Majnik, Stev. 298. Črtan: Frank Jankovick, c. 29911. Novo pristopili: Anna Novak, c. 32599, John Kokalj, c. 32570.

Slovenska Strana, Stev. 299. Črtan: Matt Speletis, c. 27976, Matt Stambhar, c. 21387, Joseph Bauer, c. 23112, Joseph Bukovac, c. 23114, Jacob Skender, c. 23106.

George Washington, Stev. 270. Novo pristopili: Anton Mance, c. 32571.

Nova Sloboda, Stev. 271. Črtan: Zopet sprejeti: Max Znika, c. 27594, Peter Striffo, c. 31890.

Prosveta, Stev. 257. Novo pristopili: Gertruda Katerle, c. 32572.

Delmont, Stev. 280. Novo pristopili: Anna Popovich, c. 32573.

Prosveta, Stev. 281. Črtan: Joseph Jaklic, c. 3196.

Slovenec, Stev. 282. Novo pristopili: Frank Gartner, c. 32574.

Slovna, Stev. 283. Črtan: Tho. Musi, c. 27141.

Vila Velebita, Stev. 284. Črtan: John Tomljanovic, c. 32613.

Slovenska Gorica, Stev. 287. Novo pristopili: Ilija Bastaic, c. 32575, Anna Pohl, c. 32576.

Fredericktown, Stev. 288. Črtan: Michael Guglio, c. 32511, Stefan Cevc, c. 30949.

Napredni Slovenec, Stev. 289. Črtan: Anna Brunicki, c. 24031.

Nova Domovina, Stev. 295. Novo pristopili: Urhula Vodian, c. 32577.

Zvezda, Stev. 297. Črtan: Jacob Sedmak, c. 24661, Louis Laks, c. 31967.

Nova pristopili: Louis Slavice, c. 32578.

Studenci, Stev. 298. Črtan: Alois Hribar, c. 25394. Novo pristopili: Matt Ivanick, c. 32579.

Srebrna Gora, Stev. 299. Novo pristopili: Milos Gostovich, c. 32580.

Napredni Slovenec, Stev. 300. Črtan: Matt Lubanovic, c. 14737.

Savinska Dolina, Stev. 301. Črtan: Frank Komac, c. 27420.

Slovenec, Stev. 303. Novo pristopili: Luka Cerke, c. 32381, Frank Novak, c. 32582.

Taber Slovenc, Stev. 304. Črtan: John Blit, c. 16998.

Vipavski Raj, Stev. 312. Črtan: Frank Furjan, c. 32598.

Briljen, Stev. 313. Črtan: Zopet sprejeti: Tony Kovik, c. 25440.

Canton, Stev. 315. Črtan: Gus Polis, c. 27833, Dora Pustaj, c. 27107.

Sava, Stev. 316. Novo pristopili: Jacob Briski, c. 32583, John Pinter, c. 32584.

Jadranska Vila, Stev. 317. Črtan: Mike Rarac, c. 28919.

Zbudi se Slovan, Stev. 319. Novo pristopili: Marjan Ladice, c. 32585, Alois Skof, c. 32586.

Jan Haa, Stev. 321. Novo pristopili: Martin Platan, c. 32587.

Vila Velebita, Stev. 323. Črtan: Zopet sprejeti: Mirko Ujakovic, c. 24021.

Črtan: Jure Nebali, c. 25823, Ivan Pavlovich, c. 25815, Mande Pavlovich, c. 26242, Ivan Dufina, c. 25217, Luka Gerovic, c. 27836, Wido Pears, c. 26702, Mike Pears, c. 22123, Todor Holjan, c. 28913, Jure Perkovich, c. 25810, Ivan Kusanich, c. 32582, Todor Kusanich, c. 28924.

Zarja Sloboda, Stev. 325. Novo pristopili: Mary Hugh, c. 32588, Louis Andolek, c. 32589.

Valček, Stev. 327. Novo pristopili: Nikolaj Ergarac, c. 32590.

Zvezda, Stev. 328. Črtan: John Omeru, c. 29470.

Ovet Zivljenja, Stev. 332. Novo pristopili: Joseph Krabat, c. 32591.

Gorski Kolar, Stev. 339. Črtan: Mike Zupancic, c. 31212.

Frederick Engels, Stev. 343. Novo pristopili: Anna Cile, c. 32592.

Zdravni Slovenci, Stev. 344. Črtan: Jacob Zemljak, c. 28730. Novo pristopili: John Gerdene, c. 32593, Mary Menhardt, c. 32594.

Medvedja Reka, Stev. 346. Črtan: Mary Korn, c. 31836.

Zarja Sloboda, Stev. 349. Črtan: Daniel Greblo, c. 31463.

Slozai Bratje, Stev. 350. Črtan: Geo. Mazuran, c. —.

Slovenska Slova, Stev. 353. Odstopili: Michael Salupch, c. 14112.

Zdravni Slovenec, Stev. 354. Novo pristopili: Anna Kraevac, c. 32595.

Ovetica in Planine, Stev. 358. Novo pristopili: Jermey Stein, c. 32596.

Carliavilski Slovenec, Stev. 362. Črtan: Peter Kore, c. 29408.

Sloboda, Stev. 363. Novo pristopili: Stevan Taburk, c. 32597.

Vatani Slovan, Stev. 367. Črtan: Joseph Supancic, c. 32603.

Tromumlja, Stev. 372. Črtan: Louis Lekets, c. 27347.

Boj na Pravico, Stev. 374. Novo pristopili: Matt Platt, c. 32598, Anna Mihic, c. 32599.

Slovenska Republika, Stev. 378. Črtan: Anton Prine, c. 32101.

Svoboda, Stev. 379. Novo pristopili: Milos Hakis, c. 32600, sde RVajic, c. 32601, Peter Miskaj, c. 32602.

Zagreb, Stev. 382. Novo pristopili: John Vagar, c. 32603, Joseph Medved, c. 32604.

NOVO DRUŠTVO: BRATSKA SLOVA-STEY, 285 v Koppel, Pa. Pristopili: Michael Bokan, c. 32605, Michael Cereplako, c. 32606, George Pavlovic, c. 32607, Ivan Vradan, c. 32608, Ivan Jara, c. 32609, Hrisi Slavovjak, c. 32610, Jelka Rakajala, c. 32611, Milan Vojstovic, c. 32612, Stevo Tildar, c. 32613, Hara Dugina, c. 32614, Adro Dugina, c. 32615, Tom Jakupce, c. 32616, Martin Milinich, c. 32617, Joseph Bokan, c. 32618, Ivan Pavlovic, c. 32619.

NOVO DRUŠTVO: NOVA LUXEMBURG, Stev. 386 v Library, Pa. Pristopili so: Frank Germick, c. 32620, Lawrence Oblak, c. 32621, Albia Kovic, c. 32622.

NOVO DRUŠTVO: TABOR, STEV. 387 v Limestone, Mich. Pristopili so: Louis Car, c. 32623, John Kaus, c. 32624, Frank Mikolaj, c. 32625, Anton Kaus, c. 32626, Joseph Kaus, c. 32627, Frank Bartol, c. 32628, Frank Kaus, c. 32629, John Mahas, c. 32630, Mary Mahas, c. 32631, Jacob Mikolaj, c. 32632, Ivan Bartol, c. 32633, Frank Mikolaj, c. 32634.

NOVO DRUŠTVO: SLOVENSKI ROZMARIN, STEV. 388 v Star City, W. Va. Pristopili so: Frank Stoper, c. 32635, Nick Ivanovic, c. 32636, Mirko Bureta, c. 32637, John Kalcic, c. 32638, Frank Slosar, c. 32639.

NOVO DRUŠTVO: MLADI SLOVENEC, STEV. 389 v Reitz, Pa. Pristopili so: Anna Penko, c. 32640, Tony Felaco, c. 32641, ose Buh, c. 32642, Antonia Chop, c. 32643, Angelo Marielac, c. 32644, Louis Cromna, c. 32645, Terzija Blankial, c. 32646, Marko Magolich, c. 32647, Frank Sedar, c. 32648.

Naznanila, vabila in zahvale.

Chicago, Ill. — Obveščam članice društva "Nada" Stev. 102 S. N. P. J., da je redna seja zaključila, da plača vsaka članica v novembru po petdeset centov v društveno blagajno. Apeliram na članice našega društva, da se udeležijo mesečnih sej redne in v večjem številu kot doslej. Pri dohodu naj pazijo kaj je društvo sklenilo, da ne bodo na prihodnji seji predlagali zopet zavrnit. Če se predlogi razveljavljajo na prihodnji seji, ki jih je prejšnja seja sprejela, tedaj povzroča tako postopajočo zmanjšavo in članice se navedeno prihodnji seji.

Članica na ključ: Udeležite se prihodnje seje dne 2. novembra v polnem številu.

Mary Udovich, tajnica.

Star City, W. Va. — Takaj smo ustanovili društvo "Slovenski rožmarin", Stev. 388. Ta reanica je znana vsem takojšnjim rožmarin, ki imajo zdaj ugodno priliko, da pristopijo k društvu.

Začimam tajnikom sem bil jaz involetno in mislim, da je potreba da prihodnji seji voliti novega tajnika, ki se vrši prvo nedeljo v novembru.

Članom našega društva priporočam najpogostejše, da pridejo vsi do zadnjega na prihodnjo sejo, ki se vrši pri bratu Frank Bezecku.

John Planine.

Willcox, Pa. — Društvo "Zvezda", Stev. 36 S. N. P. J., je na seji 14. septembra razpravljalo o delovanju združenega odbora za prečiščanje dela združenja in pogodbe, ki je bila sprejeta na združenju konferenci 7. julija 1919.

Društvo je sprejelo pogodbo in za ključilo, da se izreče združenemu odboru popolna zaupnica. Društvo naj priporoči, naj hodi po zahtevani poti. Članstvu prizadelet podporniki organizacije pa priporoča, da sodeluje sklopo in argumentirano stvarno in naj ne deli ovir prekomernih idej.

Za društvo "Zvezda" Stev. 36 SNPJ, Jacob Mikolaj, predsednik.

Anton Kotler, tajnik.

Blaz Drakaler, blagajnik.

St. Louis, Mo. — Društvo "Planinski raj", Stev. 107 S. N. P. J. priredi dne 2. novembra, t. j. v soboto, v korist društvenih blagajin.

Valod veselice je redna društvena seja preločena s prve nedelje na drugo nedeljo v novembru. Na tej seji imamo razpravljati o zelo važnih zadevah, zaradi tega je potreba, da je na prihodnji redni mesečni seji dne 2. novembra, v soboto, vsa članica prisotna. Dohodnost va, se seveda vse članice, da se udeležijo tudi društvene veselice.

John Bertoneci, tajnik.

Yukon, Pa. — Društvo Novi Dom št. 117, SNPJ, priredi 1. novembra veselice s vinsko trgovijo v dvorani Yukon Hall, No. 1 Association. Vsi člani in rožmarini se udeležijo in obkrožijo se vabilo na to veselico. Člani, ki se ne udeležijo veselice, bodo morali plačati 75 centov v društveno blagajno. Torej pridite, da ne bo potem kakšnega ugovora. Pridite tudi vi bratje in rožmarini iz Herminie, Westawtona in drugih bližnjih krajev. Izguba bo hrvaška tambarška godba iz Yukona. Na avdience 1. novembra! — Odber.

Bellair, Ohio. — Naznanjam članom društva "Jadranska Vila", Stev. 178, SNPJ, da se vrši prihodnja redna mesečna društvena seja 2. novembra, torej prvo nedeljo v mesecu in ne tretjo, kot je bilo sklenjeno na zadnji seji. Vzrok je, ker je dvorana oddana vse drugo nedeljo razen prve. Postavijo se torej vsi člani, da se udeležijo 2. novembra ob dveh popoldne seji v Turner Hall na voglu 31. in Belmont ceste v Bellair, Ohio. Na dnevnem redu imamo več važnih reči, ki jih je treba rešiti. — Alois Pavlinic, tajnik.

Cleveland, Ohio. — Opozorjam članice društva "Jadranska Vila", Stev. 178, SNPJ, na sklep zadnje društvene seje, ki se glasi, da bo vsak član suspendiran, ki se od novembra naprej ne udeležijo društvene seje trikrat zaporedoma. Izvesti so člani, ki se opravijo s tehničnimi vprašanji.

Društvo je sklenilo, da založi aseniment za članice, ki stavejo in so v omenjeni zgradbi, ako se seveda prijavijo pri tajniku. Priporočam članom, da vpetujejo to naznanilo. — J. Franciscus, tajnik.

New Duluth, Minn. — Naznanjam članom društva "Lev Tolstoj", Stev. 205, SNPJ, da se vrši prihodnja društvena seja tretjo nedeljo v mesecu mesto prve nedelje. Priporočam članom, da se prihodnje seje udeležijo polnoma, ker bo treba sklopiti glade dvorane.

Prihodnja seja se vrši v tajniški prostorih 1544-27th St. West. Na avdience dne 18. oktobra na seji. — Frank Fackel, tajnik.

Kadina, Wisk. — Opozorjam članice društva "Slovenec", št. 88, SNPJ, da se vrši društvena seja od sedaj naprej v Union Hall, Wisconsin St., in sicer drugo nedeljo v mesecu točno ob deveti uri popoldne. Nadalje opozorjam članice, da se polnoma udeležijo seje. Društvo ima precejšnjo število članov, pa se komaj ena tretjina udeleži seje.

Člani našega društva naj vpetujejo to naznanilo, da ne bo nepotrebnih zavrnit. — Frank Gershak, tajnik.

Volitve v Švic.

Bern. — Zadujo soboto so bile volitve za švicarski parlament.

Kolikor je do zdaj znano, so socialisti pomnožili svoje mandate iz 19 na 84. Meščanske stranke imajo večino.

JEKLO IN ŽELEZO POHAJATA NA TRGU.

Organiziranje pomožne akcije za stavarke napreduje.

Chicago, Ill. — Načrti za otvoritev delavske prodajalne v South Chicago so dovršeni in prodajalna, v kateri bodo stavarke prodajale živila, bo odprta že ta teden.

Edward Nockels, tajnik Delavske federacije v Chicago, je izjavil, da bo Ameriška delavska federacija do skrajnosti podpirala stavarke. Nabrala bo sklad pet sto milijonov dolarjev, da podpira stavarke in porazi jeklarske podjetnike.

Novi izgovori jeklarskih podjetnikov.

Chicago, Ill. — Radovedni častnikarski poročevalci so bili v ponedeljek jutraj pred vratmi jeklarn v South Chicago, Indiana Harborju in Garyju, da se prepričajo na svoje oči, kako prihajajo stavarke prositi za delo. Čakali so in čakali in bili so razočarani, kajti stavarke niso bile, ki bi vprašali za delo. Vprašali so kompanijske uradnike, kaj to pomeni, da stavarke ne vprašujejo za delo, ko so jeklarski podjetniki vendar izdajali bliteline ako-zi ves teden, da se stavarke vračajo v velikem številu na delo. Kompanijski uradniki niso bili v zadregi za odgovor in rekli so: Veste, stavarke je znano, da prične prvega novembra stavka rudarjev in da ne bo premoga, in če ni premoga, ne morejo obratovati jeklarne.

S takimi govoricami prikri- vajo kompanijski uradniki za- dreg, v katero so zahredili njih gospodarji zaradi njih trmoglavosti.

Pravilica, ki je izgubila privlač- no silo.

South Chicago, Ill. — V okoli- šu jeklarne Illinois Steel kompa- nije se je raznesla vest, da so v jeklarni našli strašno bombo, ki jo je položil seveda nihče drugi kot stavar.

Vesti, ki so prišle iz jeklarne, so pripovedovale, da so našli v jeklarni kositero škaflo, o ka- teri so bili rekli, da je bomba. Ko so škaflo preiskali, so pronašli, da je v nji navadni smodnik, ki je že zdavnaj izgubil svojo razstrelivno moč, ker je bil izpostavljen vremenu. Škaflo je vrgel v Michiganako jezero po- licijski kapitan Harry W. Major, ki je dejal, da je smodnik pozabil najbrž stavebenik, ki je izvrševal stavbno delo za jeklarsko društvo.

Na glavnem stavkovnem stanu pripravljajo dogodek z bombo takole: Nekdo je zagledal škaflo za sardale ležati na dvorišču je- klarne, ki jo je pred več meseci vrgel proč delavec, ko je pojedel sardale iz nje. V teku časa se je nabralo blato v škafli, pomekano s sajam, tako da je tvarina v škafli bila črna. Ko je ta nekdo zagledal škaflo polno blata in saj, je zaključil, da je bomba. Naznanil je svoje najdbo na pri- stojnem mestu. Prišli so gledati strašno najdbo, toda prišli se je ni upal nihče, ker se je vsakdo bal, da eksplozija. Končno je prišla na lice mesta tudi policija, pobrala je škaflo in ko se je pre- pričala, kaj je v nji, je bila škaf- lja vržena v jezero.

LODGE PRVI, DA JE SPRE- JEM ODVIŠEN OD DEMO- KRATOV.

Washington, D. C. — V politi- nih krogih sodijo, da bodo še v tem tednu odglasovali senatorji o vseh spremembnih predlogih k mi- rovni pogodbi. Splošna sodba pa prevladuje, da Johnsonov pred- log, po katerem naj bi imele Zdru- žene države toliko zastopnikov v ligi narodov kot Velika Britanija, ne bo sprejet. Po odglasovanju o spremembnih predlogih pride na vrsto resolucija za ratificiranje pogodbe, v katero so zanešene rez- servacije.

Senator Lodge, vodja republi- kancev in opozicije, je podal izjavo, če zakasni odobrenje mirovne pogodbe, da odpade krivda na demokratične senatorje, ki bodo oponirali rezervacijam.

Ko so vprašali senatorja Hitch- cocka, kako sodi o položaju, je de- jal, da morata obe stranki neko- liko odnehati, da pride do nekak- nega kompromisa. Njegovo izjavo potrjuje v političnih krogih, da je senator pri volji za kompromis, če republikanci odnehajo od svojih rezervacij.

POZOR SLOVENCI IN SLOVENKE

V bližini oddaljeni mesta Green- sburg, Pa. Ujjudno ste vabljeni na našo veliko slavnost in razvi- je zabave, katero prirede skupna društva na zahvalni dan dne 27. novembra t. l. Pred dvorano Mr. Mary Miheva, na HEIDEN- VILLE, PA.

ZACETEK TOČNO OB 2 URI

POPOLDNE.

VSTUPNINA ZA MOŽKE \$1.00

IN DAME 15c.

Za točno in dobro postrežbo bo- de skrbel veselilni odbor. Naj- uljudnejše apeliramo na vse dru- štvene tajnike, da naj posredujejo med svojim članstvom za vedejo udeležbo iz Herminie, Yukon, Claridge, Delmont, Whitney, Bag- galey, Hostetter, Pa. in drugih na- selbinah. Za njih trud se njim še naprej zahvalimo in obljublamo, da bomo z največjo hvaležnostjo vrnil. Nasvidenje pri slavnosti ključ!

ODBOR.

AMERICAN-JUGO- SLAV AGENCY.

POŠILJAMO DENAR V STARO DOMOVINO.

Prodajamo parobrodne listke za francosko in holandsko črto. Preskrbimo tudi potn liste.

Cene, ki so spodaj označene, niso stalne, ampak se menjajo skoro vsak dan. Oglasov ne moremo spreminjati vsak dan; pošiljamo pa po dnevnem kurzu. To pomeni, ako nam pošlje- te svoto, ki je oglašena za tisoč kron in v tistem času cena kron pade, odpeljemo toliko nad tisoč kron, kolikor znaša razlika.

V nasprotnem slučaju, ako se cena kron ali lir hipoma zelo vzdigne, vas bomo pisмено ob- vestili. — Zastopnik za vzhod je Jože Ambrožič, Box 851, Canonsburg, Pa., za zapad in osrednji zapad pa John Ver- derbar v Chicago. Tajnik: A. J. Terbovec.

100 kron za \$ 2.30

1000 kron za \$ 21.50

10,000 kron za \$203.00

100 lir za \$ 10.45

1000 lir za \$104.00

Naslov:

AMERICAN-JUGOSLAV

AGENCY,

2708 So. Lawndale Ave.,

CHICAGO, ILL.

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

7

Največja slov. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave., Cleveland, O.

čepne in stenske ure, pretane in medenjaške vseh slov. Jednot in zvez, broške, sapunice, diamantne pretane in lavaliere, verigice i. t. d.

POPRAVILJAMO: ure in druge slatnine po niski ceni.

Podružnica

COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih pliš. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahko mesečno odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali po osebnem vprašanju za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago

Najnižje cene.

SRAJCE Velika zaloga

možnih srajc \$1.00 do \$3.00
svilene srajce \$3.50 do \$9.50

Predno kaj kupite,
oglejte si našo trgovino.

OBLEKE.

Izdelujemo možke obleke po meri in po najnovejšem kroju, vedno nizke cene pri nas.

V zalogi imamo tudi obleke za dečke najnovejše mode, trpežno blago.

Klobuki najnovejši črni, sivi, zeleni in ružjavi, po \$3.00—\$3.50, \$4.00, \$4.50, \$5.00, \$5.50, \$6.50.

Belaj & Močnik 6205 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

POZORI

JUGOSLOVANI V CHISHOLM-U IN DRUŽIH MESTIH MESABA RANGE.

S tem vam naznanjamo, da nam je zopet mogoče pošiljati denar v vse kraje Jugoslovanskih držav. Denar pošiljamo po najnižji ceni ter tudi jamčimo za vsako pošiljatev.

Dalje se toplo priporočamo za hranilne vloge od katerih plačamo po 3% obresti in vse druge bančne posle. Banka posluje pod strogim državnim nadzorom in vse vaše vloge so pri nas absolutno varne. Za vsa pojasnila pišite nam v slovenščini.

Točnost, varnost in postrežba je naše geslo.

MINERS STATE BANK,
CHISHOLM, MINN.

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani se vam priporočam, da kadar ste namenjeni kupiti kaj v slatinski stroki kakor ure, verigice, privetke, pretane, itd., kakor tudi šenske ure, verigice, sapunice, pretane ure, lavaliere, uhane broške itd., da se vedno popred kakor drugje kupite obrnito na mene. Vam garantiram da boste naj bolj postreženi in a najnižji ceni.

V zalogi imam tudi pretane, privetke, broške, letje itd. različnih Jednot in zvez. Vsek kot reče je predan pod garancijo.

FRANK STONICH (zlatar),
7 W. MADISON ST.,
CHICAGO, ILLINOIS.

Imam v zalogi nove kranjske in nemške harmonike, trivrtne, dvojele, s raznim okrasnim drčajem, delane natančno po LUBASOVEM NAČINU; kupujem in prodajam tudi stare za rabljene harmonike, kakorinagoli izdelke, kakor tudi nove mehove, korvege itd.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Place,

BROOKLYN, N. Y.

POSOUJEMO DENAR

na prvo vknjižbo do 75% vrednosti, 1% na mesečna izplačila, ali regularno po 6% interes.

DAN L. PARSONS

First Nat'l Bldg., Johnstown, Pa.

(Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na Stephen Zabriza, Park Hill, Pa.).

M. POGORELC,

7 W. Madison St.,

Room 605

CHICAGO, ILL.

Piše GREGOR KOROBAČ
pl. GAJŽLA.

Od 26. t. m. naprej se planeti zopet vozijo po starih kolesnicah. Zvezni kongres je spregovoril in in zgodilo se je; umetni čas je zginil in zopet imamo čas, kot ga je bog dal. Prijetna posledica je bila, da smo v nedeljo jutro lahko eno uro dalje spančkali. Derviš Rasputin pa ni utegnil čakati na odlok kongresa; že par tednov prej je vzdignil svoje požegnane tačice in komandiral: zapik! Nežna sedemdesetna Edinstvenost se je prestrašila in obstala, ne za eno uro, da počaka na solnični čas, ampak za cel teden. Pri tem se je nalezla revmatizma in se le še po enkrat na teden počaka na svetlo. Tudi napredek — nazaj!

Nehvalečnost je res plačilo sveta. Nedosežni jezikni dohtar Zvonko, ki je vezal slamo in otrobe že skoro na vseh ameriških literarnih njivah, ni bil, kot je pričakoval, imenovan profesorjem na vseučilišču, ampak poslan v jolitski kloster, kjer uči lingvistično cerkveno mišl in piše adventne pridige. In vendar ima svetovno politiko v desnem mezinu, jezikoslovje v levi peti, kremenit značaj pa v tresočih lenih. Res je sicer, da so naši pesniki in pisatelji, kot Prešeren, Jenko, Kette, Medved, Gregorčič, Jurčič, Levstik in Cankar sbajali brez Zvončkovih jezikovnih nasvetov, ampak koliko časa? Vsi so že pomrli! Ampak fant naj se potolaži s tem, da jih je še več, ki pridejo že na svet s podobno smolo namazani, kot on. Jaz sam sem eden tistih. Zadnjič n. pr., ko sem bil v Clevelandu, je moj vedno srečni prijatelj dobil kar tri mamice, prej kot je petelin dvakrat zapel, jaz pa v tednu dni niti ene mačke nisem mogel!

Zdaj pa prosim, da pazno čitate in vzamete stvar kolikor inogoče resno. Povsod se namreč enkrat spás neha; najprej in najsigurneje pa pri lačnem želodecu. Gre se za skoro četrtilijonskih milijardov, majhnih siročev, pa zato ni manj gladih. In pomislite, samo en dober ameriški nikelj zadostuje, da je en tak želodeček za en dan zadovoljen. Samo za \$1.50 na mesec preživite lahko malega siroteka brez staršev in sredstev tam v nesrečni Jugoslaviji. Le še tri mesece traja ta kritična doba, potem so malčki za silo izven nevarnosti. Ne pustimo se prositi, ampak adoptirajmo ali za svojega vzemimo vsaj enega teh sirotov otročičev, za duho treh mesecev. Družinskemu očetu, ki je zmožen v tej dragini preživljati svojo boljšo polovico in pet ali šest malih paglavčkov, se ne bo dosti poznalo, če vzame za tri mesece "na board" še vsaj enega teh malih Jugoslovancev. Stalo bo le \$1.50 mesečno. Ravno tako lahko ali pa še lažje naredimo to pečlarji in pečlarice. Gajžla je pečlar in jih bo vzel en par za svoje — za tri mesece seveda. Magari če je vsak drugačen; eden more biti kodrolasi Notranje eden zagoreli Dalmatinček, pa še ena črnooka mala Fatina iz Bosne ali Makedonije. Dobro je pri tem, da nam ne bo treba poslušati teh "naših" kričočev, ne bo jih nam treba pestovati, noben se nas ne bo prijelal za hlače, samo tisti \$1.50 odrajtamo mesečno, pa smo ledig in frej in krušni očetje ob enem. Seveda, kar velja za pečlarje, velja tudi za naše zale pečlarice. Tudi one lahko igrajo prav ljubeznjive krušne mamice. Izročite tiste niklje organizaciji, kateri najbolj zaupate, s pripombo, da gre to za vašega adoptiranega otročiča. Mi se lahko med seboj še zavaprej prepiramo, sovražimo, zmerjamo, tepemo in spepiramo, (saj je to tako lušno in zabavno), pri pomoči lačni jugoslovanski deci pa nastopimo skupno, saj smo vendar navezani nanje po krvi in jeziku. Nas mali jugoslovanski bratci in sestre so lahko otroci republikancev, monarhistov, socialistov, ateistov, katoličanov, pravoslavnikov ali mohamedancev, sami spadajo pa le v dve stranki, to je ono rdečilo in polnih želodčkov, ali pa v atranko upadlih obrazov, lačnih,

ZASLIŠANJE ZA POVIŠANJE MEZDE KLAJNŠKIH DELAVCEV KONČANO.

Chicago, Ill. — Zaslišanje za povišanje mezde klavniških delavcev, ki se je vršilo pred zveznim sodnikom Alschulerjem, je končano in sodnik poda svojo razsodbo najbrž še v tem tednu.

Važnost uspehov.

Ako čitate o kakih tehni upravičenosti, vedno vprašate: Ali se to zahtevanje opira tudi na kake uspehe? Samo uspehi dokazujejo dejstva. Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino je najboljši lek za vse želodčne neprilike. To je naša upravičenost, tu so pa uspehi: "Weston, Nebr., 24. avg. 1919. Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino je najboljšo želodčno zdravilo. Učinkuje čudovito. Fr. Paucal." Trinerjeva Angelika grenka tonika je neprekoslno povračevalce življenske moči, ali energije. Čitajte sledeče: "Ballston Spa, N. Y., 18. avgusta 1919. Trinerjeva Angelika je izborna; pripomaga prebavi; daje zdravo, redno spanje in utrjuje kri. Moja žena je vsled prehlada trpela 7 let; zdaj ji je pa Trinerjeva Angelika pomagala. Mieh. Miller." Vsak lekarnar ima ta zdravila v zalogi. Ta zdravila so tudi najboljša obrambna sredstva zoper influenco. — Joseph Triner Company, 1333-1334 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.) (Copyright 1919 by Joseph Triner Company).

POZOR! Moretonove igle izvajajo vašemu fonografu najkrepkejši glas. Ena igla zadostuje za deset plošč; ceni zavoju je 15 centov. PIŠITE DANES po zadnji katalog za plošče in pošljite \$1.00 za 10 zavojev MORETONOVH IGEL, da dobite zastoj knjižico "KAKO POSTANEM AMERIŠKI DRŽAVLJAN."

MORETONE COMPANY,
Century Bldg. New York.

VELIKI SLOVENSKO-ANGLŠKI TOLMAČ. Kajiga obsega poleg slov. angl. slovnice, slov. angl. razgovora za vsakdanje potrebe, navodila za angleško pisanje, spisovanje angleških pism in kako se postane ameriški državljan. Vrih je ena knjižica dandaj največji slov. angl. li angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjižica za priučenje angleščine in ne bi smela biti slovenskega knjižničarja ali knjižice brez.

Kajiga trdo le okusno v platnu vse ena (430 strani), velja \$2.50 in je dobri pri

V. J. KUBELKA,

100 W. 145th St., New York, N. Y.

HEJ, KAM PA GREŠ?

Na enajsto cesto k Drahtlerju, ker se zabave dosti tam dobi če ravno gostilne ni. Na razpolago imam biljardno mizo in kegljišče ter tudi raznovrstne mehke pi-jače. Vsem rojakom v Waukeganu in North Chicago se toplo priporočam v obliak.

GAŠPER DRAŠLER,
1102 Prescott Ave.,
North Chicago, Ill.

Pošiljamo denar v vse kraje Jugoslavije, Češko-Slovaško in Polsko državo. Oglasite se pri nas za pojasnila glede cen predno pošljete denar.

Sprejemamo tudi hranilne vloge in na čekovni račun. Posredujemo tudi s hranilnicami v stari domovini. Vse pošiljatev jamčimo za točno izplačitev v polni meri vrednosti.

Naša Banka je pod državnim nadzorom "Chicago Clearing House" ustanovljenim od vlade Združenih držav vlaganje poštinih prihrankov.

AMERICAN STATE BANK

1825 Blue Island Ave., vogal Loomis St., Chicago, Ill.

J. F. STEPINA, predsednik.

Edina Slovenska Tvrdba

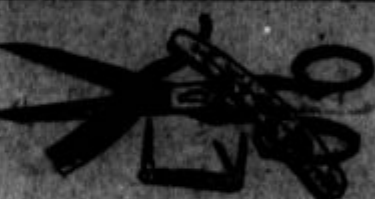
Zastave, regolije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za druž. in jed. Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenike pošljemo naenot. F. KERŽE, 3711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2144-42-49 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za družbo in trgovce. "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

F. K. Bauzon,

5920 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, O.

Cenjenim rojakom širom Združenih držav, kot izkušen in stari mojster v stroki resalnega in brivnega orodja, da brusim britve, škarije, ter sploh vse kar reže in kosl. V zalogi imam nove britve, škarije, brivne stroje, (Safety Razors), ter sploh vse brivno pripravo. Ker ne razpolagam cenikov, naznanjem rojakom, da prodajam jamčena britve od \$2 naprej do \$10.

Pozor! Za lovce imam v zalogi puške, popraviljam puške in samokrese. Pri naročilu ne smete pozabiti priložiti vaš natančen naslov. Za natančnejše podatke se obrnite na zgoraj označeni naslov: Še vam priporočam edini Slovenec v tem poslu.

ZADEVE V STAREM KRAJU

Izde treba sodaj vrediti. Potrebovali boste pooblastila, potrdila, obvestnice, letnice in razne druge notarske potrjene listine. Za vse take stvari se vedno obrnite do mene, kajti moja praktična skuhinja vam jamči dobro delo. Dajte pred ljudmi, kateri le prede na vaš šop. Vsa pojasnila glede potovanja v staro domovino dajem brezplačno.

ANTON ZBAŠNIK, Javni Notar,

Stev. robe 102 Bakewell Bldg. — Corner Diamond and Grand St.,
PITTSBURGH, PA.
(Ravno nasproti kort House.)

PRODAJAMO NA MALO IN DEBELO PURITAN MALT EXTRACT IN HMELJ

Iz katerega si lahko vsak naredi doma najboljšo pivo. Kdor naroči več blaga ob enem, damo popusta. Za 6 galonov stane brez poštne \$1.50. Naročnine za manj kot \$1.50 se ne pošilja. Z vsako naročnino pošljemo potrebna navodila. Z naročnino vred pošljite money order, bančni ček ali draft. Vse pošiljatev se naj naslovijo na:

M. Mladič, J. Verderbar Co., 2603 So. Lawndale Av.
Chicago, Ill. (uninc.)
Iščemo zastopnika.

MATIJA SKENDER

JAVNI NOTAR

ZA AMERIKO IN STARI KRAJ

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Sprejema Tudi, dela Pooblastila, Kupne pogodbe, Potne Liste (PASOŠE); iztirja dolgoro tukaj in v starem kraju. Izvirajo VSA v Notarsko stroko spadajoča dela do polnih 10 let na istem mestu.

Pošiljam denar v staro domovino po dnevni ceni. Sem v zvezi z najboljšimi bankami in jamčim za vsako pošiljatev.

Prodajam tudi parobrodne listke (šifkarte).

Joseph Tratnik

268 — 1st Avenue, Milwaukee, Wis.